

Naša anketa

Čo vám hovorí fakt, že po odchode V. Británie už EÚ nemá ani jedného z troch hlavných víťazných spojencov 2. sv. vojny?

Štefan Horváth, člen Predsedníctva ObIV SZPB, Banská Bystrica – Odchodom Veľkej Británie z EÚ dôjde k ďaleko vážnejšiemu problému ako to, že už v Únii nebude ani jedna z krajín tzv. „Veľkej trojky“. Zvlášť to pocítíme, vrátane Britov, keď ten odchod bude bez adekvátnych dohôd. Nemáme obavy, predstavitelia Veľkej Británie sa budú aj naďalej zúčastňovať spomienkových akcií spojených s vyodením v Normandii, ako aj ostatných významných udalostí 2. sv. vojny.

Ján Kašica, tajomník ObIV SZPB, Zvolen – Je to výsledok chybných politických víťazných mocností od roku 1985, ktoré súperili v geopolitike nekompromisne až likvidačne. Najlepšie sa na to hodí slovenské porekadlo, ktoré hovorí: kde sa dvaja bijú, tretí víťazí. A druhé, dvaja kohúti na jednom smetisku nemôžu byť.

SRN po zjednotení sa stala v Európe ekonomicky najsilnejším hráčom. Stojí tu otázka, dokedy bude fungovať úzka spolupráca Nemecka a Francúzska v rámci EÚ a aká bude spolupráca Nemecka s RF. Jaltská dohoda prestala platiť a svetové spoločenstvo potrebuje nový základný pilier fungovania sveta. Svet sa znova dostal na križovatku dejín a bude hodne záležať, ktorým smerom sa bude uberať.

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava – Ja západných spojencov vnímam iba ak do počtu. Je faktom, že materiálne síce z vypočítavosti pomáhali, ale boje zvädzali sovietski vojaci. To oni sa najviac zaslúžili o porážku nemeckého nacizmu. Najviac ich aj v bojoch padlo.

Jasne to dokumentujú slová Chamberlaina po Mníchovskej zrade: „Bolo by hrozné, keby sme mali kopať zákopy a skúšať si plynové masky, pretože v nejakej vzdialenej krajine sa hádajú medzi sebou ľudia, o ktorých nič nevieme...“

Jaroslav Bulko, predseda ObIV SZPB, Žiar nad Hronom – Občania Veľkej Británie v referende rozhodli, aby vystúpili z EÚ. Referendum bolo platné a tým sa stane, že od roku 2021 Veľká Británia nebude organizovaná v EÚ. Hlavné dôvody voličov boli v tom, že musia dávať veľké finančné prostriedky na činnosť EÚ, po odchode zostane (Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Vzniká nový oceán

Televízia NBC News uviedla, že vedci hovoria o možnom vzniku nového, v poradí šiesteho, oceánu.

Má sa to udiť asi o päť až desať miliónov rokov vo východnej časti Afriky, kde už teraz vzniká tektonický zlom. Afrika sa tak rozdelí na dve časti.

Zlom sa nachádza v časti Afar na území Etiópie, kde sa dotýkajú tri tektonické platne, ktoré sa pomaly od seba vzdalujú. Puklina sa tu objavila v roku 2005 a dnes už má dĺžku okolo 56 km.

„Je to jediné miesto na Zemi, kde môžete vidieť, ako sa kontinentálny drift mení na oceánsky,“ hovorí profesor univerzity v Leedsu Christopher Moore.

Vedci sa domnievajú, že jav spôsobil tlak zdvíhajúcej sa magmy vo vnútri Zeme.

Podľa Sputniku

76. spomienka na hrdinov KDO

K monumentu Sovietskej armády vo Svidníku položili veniec (zľava) Jozef Žižák a Dušan Jaščur.

V predvečer Dňa hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie (6. 10. 1944) delegácia SZPB vedená predsedom Pavlom Sečkárom položila vence na miestach, ktoré nám navždy budú pripomínať časy československých hrdinov, ktorí si aj sami začali oslobodzovať svoju vlasť. Pred novembrom 1989 to bol Deň Československej ľudovej armády.

Delegáciu SZPB 5. októbra 2020 viedol predseda Pavol Sečkár, jej členmi boli tajomník ústrednej rady Viliam Longauer, podpredseda ÚR SZPB plk. v. v. Juraj Drotár a pracovník kancelárie ÚR SZPB Peter Baroš.

Spolu s nimi vence kládli aj predsedovia dvoch oblastných výborov SZPB so svojimi tajomníkmi: za Svidník Jozef Rodák s Jozefom Žižákom a za Bardejov Artem Fecko s Dušanom Jaščurom. Prítomný bol aj člen oblastného pred-

sedníctva zo Svidníka Jozef Žák a predsedovia ZO SZPB zo Svidníka Milan Magulák a zo Stropkova Ján Uhrík.

Príhovory sa nekonali, pri pamätníku Sovietskej armády vo Svidníku si však historik Jozef Rodák zaspomínal, ako sa tento monument budoval. Téma všetkých natoľko zaujala, že postupne prerástla na debatu, do ktorej svojimi poznatkami prispel takmer každý.

Jozef Žižák

Dukla nám pripomína

Prezidentka Zuzana Čaputová v Deň hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie vyhlásila, že je dôležité mať na pamäti, ako ľahko je možné štátnu a národnú slobodu stratiť a aké ťažké je vybojovať ju späť.

Podľa prezidentky by sme nemali zabudnúť na hrdinstvo tých, ktorí nám v sychravej jeseni roku 1944 dali nedostihný príklad skutočného patriotizmu a obetavé-

ho vlastenectva, na tých, ktorí za cenu nesmiernych obetí, utrpenia a námahy prenášali cez Karpaty slobodu pre ďalšie generácie.

„Sovietski a naši vojaci, Slováci, Česi a Rusíni, ktorí 6. októbra 1944 vstúpili ako osloboditelia na územie Slovenska, za to zaplatili najvyššiu cenu a vďaka ich sebaobetovaniu bola oslobodená a obnovená predvojnová republika. Hlboko sa skláňam pred tým, ako statočne a odvažne prijali a niesli svoj údel.“

www.prezident.sk 6. 10. 2020

Výročie Partizánskej prehliadky v Detve

1. októbra 2020 sme si pripomenuli unikátnu Partizánsku prehliadku 1. čs. partizánskej brigády M. R. Štefánika, ktorá sa konala na povstaleckom území počas SNP 1. 10. 1945 v Detve.

Na jej 76. výročie sme sa pripravovali od začiatku roka a očakávali sme, že si ju prídu pripomenúť masy odbojárov z celého Slovenska, vrátane viacerých významných hostí. Postupne sme však boli nútení naše plány prehodnocovať a vypracúvať skromnejšie varianty. Z dôvodu pandémie sme sa dostali až do situácie, ktorá nás donútila odrieknuť už aj prihlásených odbojárov zo susedných oblastných organizácií.

Nakoniec, po dohode s vedením Mestského úradu v Detve, sme si výročie prehliadky pripomenuli len na úrovni miestnych oficiálnych delegácií, kto-

ré položili vence a kytice k pamätníku. Bola to delegácia Mestského úradu v Detve na čele s primátorom Jánom Šufliarskym, ZO SZPB v Detve na čele s predsedom Júliusom Feješom, ZO strany SMER-SD v Detve a delegácia zastupujúca miestnych dôchodcov.

Po položení vencov a kytíc sa k účast-

níkom krátko prihovoril J. Feješ. Pripomenul význam tejto dôležitej udalosti a potrebu pripomínať si takéto výročia v dnešnej zložitej dobe, keď sa prejavujú tendencie prepisovať históriu, hlavne fakty a pravdu o 2. svetovej vojne a Slovenskom národnom povstaní.

– JF –, foto: Jaroslav Svábenský

Ako sa zmenili USA?

Na začiatku októbra 2020 ochorel na Covid-19 americký prezident Donald Trump s manželkou Melániou. Okamžite mu medzi prvými zaželel vyzdravenie V. Putin, generálny tajomník Svetovej zdravotníckej organizácie Tedros Adhan a mnohí iní, pričom aj tí, ku ktorým sa americký prezident nesprával vždy korektne.

Čo sa však začalo diať v sociálnych sieťach, koľko sa tam vyjavilo „šťastných“ protivníkov Trumpa, koľko rôznych iných špinavcov sa tu začalo ozývať so svojimi zlostnými názormi, je až hrozivé. Mnohí želali smrť nielen US preziden-

tovi, ale aj všetkým, ktorí s ním cestovali vo vládnom lietadle.

Ukrajinský politológ Vladimír V. Kornilov si v tejto súvislosti spomenul na atentát na prezidenta Ronalda Reagana v roku 1981 a geniálnu odpoveď operátora na jeho otázku,

keď sa pred operáciou prebudil z bezvedomia: „Dúfam, že ste republikán,“ na čo mu lekár odvetil: „Pán prezident, dnes sme všetci republikáni!“

Aj na tomto je vidieť, ako sa USA zmenili za necelú jednu generáciu. **V. Mikunda**

Príznaky blížiacej sa svetovej vojny už vidieť

USA a Čína si musia určiť hranice konfliktu, inak sa svet ocitne v situácii, podobnej na 1. sv. vojnu, vyhlásil bývalý štátny tajomník USA Henry Kissinger, píše Bloomberg.

Kissinger túto opozíciu USA s Čínou nazval „novou studenou vojnou“. A že bez určenia jej hraníc sa nedá dosiahnuť všeobecná bezpečnosť.

„Môžete povedať, že je to absolútne nemožné. Čiže ak je to absolútne nemožné, ocitneme sa

v situácii, ktorá sa podobá na 1. sv. vojnu,“ vyhlásil Kissinger a ďalej vysvetlil, že dôsledkom súboja Washingtonu s Pekingom je vznik nových technológií, ktoré menia geopolitický landschaft.

USA by si už mali priznať zmeny v súčasnom svete, ktorý je príliš komplikovaný na to, aby jeden štát dokázal byť hegemonom v ekonomike i v strategickej oblasti.

Podľa vz.ru, 8. 10. 2020

Moja žena má svätožiaru...

Ako vnímate situáciu, v ktorej sa svet aktuálne ocitol?

– Celosvetovo by bolo treba na tejto zvláštnej hystérii ubrať. Ja tvrdím, že sa začala tretia svetová vojna, akurát že, vďaka Bohu, nie so zbraňami a strieľaním. Nastal okamih, ktorý prichádza po pár dekádach, keď sa mení pomer síl, ekonomických aj politických veľmoci a už sa to nedá narovnávať dip-

lomatickou cestou. To boli vždy historické momenty, pri ktorých dochádzalo k vojnám.

Začalo sa to veľkou migračnou krízou, čo vnímam ako predzvesť, do toho prišiel koronavírus. Všetci si musíme uvedomiť, že do sveta, aký sme ešte pred rokom poznali, sa už nikdy nevrátíme. Jeho usporiadanie sa počas najbližších dvoch rokov zásadne zmení.

Táto vaša vízia je optimistická alebo pesimistická?

– Realistická a osobne z toho radosť nemám. Svet, aký bol predtým, som mal rád. V Česku a na Slovensku ešte dokážeme trochu vzdorovať, no sú krajiny, kde sú ľudia už proti svojej vôli sledovaní v záujme bezpečnosti zdravia. V ich prípade už možno konštatovať, že je to na úkor potlačovania a porušovania občianskej slobody. **Slovenka 35-36/2020**

(výňatok z rozhovoru so spevákom J. Ledeckým)

O pomere síl Arménska a Azerbajdžanu

V ústredí „Patriot“ sa k tomu vyjadril plukovník v zálohe vojenský komentátor Komsoľskej pravdy Viktor Nikolajevič Baranec.

Podstatné čo povedal bolo, že súčasné vedenie vojny zaznamenalo určité zmeny. Na bojovom poli sa „objavilo obrovské množstvo zbraní, bezpilotné prostriedky, lietadlá, družicové systémy... No objavili sa aj nové taktiky bojovej činnosti, napr. cestou bezpilotníkov. Táto taktika

sa dá považovať za principiálne novú,“ povedal. „Azerbajdžan dokáže okupovať Náhorný Karabach, no bude stáť po kolená v krvi. Budú tu veľké ľudské obete... Ak Azerbajdžan pôjde do konca, tak fyzicky dokáže okupovať Náhorný Karabach, no získa s tým mnohoročnú teroristickú vojnu. Bude to vojna pomsty. Karabažci sa budú mstiť po stáročia,“ poznamenal expert.

– r –

Na čo sa Pentagon sťažuje?

Na to, že kvôli Rusku, kvôli modernizácii jeho ponorkového loďstva, stratili USA „nedosiahnuteľnosť“. Presne toto vyhlásil veliteľ ponorkových síl USA viceadmirál Daryl Caudle.

„Náš štát už nie je nedosiahnuteľný, preto musíme byť pripravení uskutočňovať operácie na vysokej úrovni v miestnych vodách,“ uviedol.

K téme sa vzťahuje aj článok z Business Insider, ktorý uviedol, že Rusko má síce menej ponorkových krížnikov ako mal ZSSR, sú však

omnoho modernejšie, nehlučné, majú vysokú mieru samostatnosti konania a sú schopné útočiť aj na pozemné ciele (napr. útoky rakiet „Kalibr“ na pozemné ciele v Sýrii).

Práve preto sa USA musia čo najrýchlejšie pripraviť na ponorkovú vojnu, tvrdí riaditeľ inštitútu na štúdium námorných síl Ruska pri US

Naval War College Michael Petersen a dodal, že takýto potenciál môže byť vo vojne rozhodujúcim.

Ešte ostrejšie to pomenoval viceadmirál Andrew Woody Luis, tvrdiaci, že Pentagon už stratil nespochybniteľnú nadvládu v Atlantiku, že Moskva disponuje „omnoho smrteľnejšími zbraňovými systémami“ a že za hranicami námorných základní sa vojenské námorníctvo USA už cíti „nie bezpečne“.

– r –

Politická supernovinka

Zväzový štát Ruska a Bieloruska už nebude uplatňovať recipročné sankcie samostatne za Rusko a samostatne za Bielorusko.

Odvetné sankcie, ktoré uvalilo Bielorusko na EÚ bude voči EÚ automaticky uplatňovať aj

Rusko. V piatok 2. 10. 2020 to uviedla hovorkyňa ministerstva zahraničných vecí RF Marija Zacharova.

Európa a svet sa tak dostali na jednoznačne vyšší stupeň súperenia s Ruskom, pri ktorom každá nová sankčná „facka“ už nebude „hrou o fazuľky“.

– r –

Čo píšú iní

■ Norimberský proces nad proruskou stranou

V Grécku uznali za zločineckú organizáciu „Zlatý úsvit“ – stranu, ktorá vystupuje za spojenectvo s Ruskom a podporuje Donbas.

Rozsudok vyprovokoval pouličné nepokoje a bitky s políciou, pričom samotní odsúdení považujú súdne rozhodnutie za politickú objednávku.

Jedným z hlavných sviatkov nielen Grécka, ale aj Grékov na celom svete je „Deň Ochi“ 28. októbra (ochi po grécky znamená nie). Sviatok pripomína odmietnutie ultimáta Benita Mussoliniho gréckym premiérom Ioannitsom Metaxasom 28. 10. 1940. Takto Grécko vstúpilo do 2. sv. vojny.

V prvej etape sa Gréci Talianom postavili víťazne, pričom Mussolini musel požiadať o pomoc Hitlera. Ten poslal vojská v apríli 1941 na operáciu „Marita“ (Unternehmen Marita) a Grécko o tri týždne padlo. Nacistický líder neraz spomínal na tieto udalosti a považoval ich za hlavnú príčinu svojich neúspechov na východnom fronte.

Keďže časť nemeckého zoskupenia Hitler musel presunúť na Balkán, začiatok vojny proti ZSSR bol prenesený z 1. mája na 22. júna. Hitler si neustále myslel, že tento drahocenný čas mu zlikvidoval blitzkrieg a dobytie Moskvy. Wehrmacht sa na základe toho nevyrovnal s „plukovníkom Nezjazdnosťou“ a „generálom Mrázom“.

Grécko na nemeckú okupáciu odpovedalo mohutným partizánskym hnutím, ktoré sa môže porovnať aspoň s Bieloruskom. Neofašistické ideí takmer zaviedli Grécko po vojne do sovietskeho tábora.

Dnešný Zlatý úsvit sa dovoľáva odkazu Metaxasa a starodávnej Sparty.

Podľa vz.ru, 10. 10. 2020

■ Najväčší nález v Lotyšsku

V Lotyšsku bola nájdená tajná skrýša nacistických diverzantov z čias Veľkej vlasteneckej vojny.

V jednom lese ju našla lotyšská vyhladávací skupina „Legenda“ pomocou detektoru kovov. Ukázalo sa, že ide o obrovskú skrýšu s rôznou municiou (náboje, granáty...), výbušnami a zbraňami, ktorá bola umiestnená v niekoľkých hermeticky uzavretých kontajneroch. Každý z nich mal patriť jednému diverzantovi.

Táto kolekcia bola na území Lotyšska doposiaľ najväčším nálezom. Pričom jeho najzaujímavejšou súčasťou bola výbušnina maskovaná ako obyčajné uhlie. Špecialisti tvrdia, že práve toto „uhlie“ sa ľahko podhodilo do uhlia pre rušne.

(Poznámka Bojovník – v Ročenke odbojárov 2021, ktorá vyjde v novembri 2020, sa dočítate o nemeckých diverzantoch slovenského pôvodu, ktorí toto „uhlie“ používali aj proti jednotkám 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.)

Podľa yandex.ru, 21. 5. 2020

■ Zneužila profesorka svoj vedecký výskum?

Dcéra ženy, ktorá prežila holokaust, začala súdny spor s doktorkou Annou Hájkovou za ochranu reputácie svojej nebohej matky, ktorú obvinili, že v koncentračnom tábore mala lesbický vzťah s esesáckou dozorkyňou.

Minulý rok profesorka univerzity v Yorku Anna Hájková prezradila mená týchto dvoch žien a napísala, že mali lesbický vzťah a to i napriek tomu, že dcére sľúbila nespomínať jej mrtvu matku. Už predtým nemecký súd stanovil, že profesorka súčasných dejín kontinentálnej Európy Anna Hájková porušila posmrtné práva ženy, keď verejne vyhlásila, že mala sexuálny vzťah s nacistickou dozorkyňou počas pobytu v koncentračných táborech v Hamburgu, v Bergen-Belzene..., ktorá ju pri preložení tiež mala nasledovať.

Dcéra väzenkyne sa teraz súdi s Hájkovou a viní ju z piatich prípadov predpokladaného porušenia súdneho rozhodnutia a požaduje vyplatenie kompenzácie vo výške 25 tisíc eur. Zároveň žalovala Yorkskú univerzitu, ktorá začala vyšetrovanie, či konanie Hájkovej voči nebohej nie je porušením etických noriem univerzity pri vedeckom výskume.

Profesorka svoju vinu odmieta. **Podľa The Guardian, október 2020 (David Batty)**

■ Zákony o zodpovednosti za odobrenie nacizmu

Ruská vládna komisia podporila návrh zákonov posilňujúcich zodpovednosť za odobrenie zločinov nacizmu a za rozširovanie evidentne falošných údajov o činnosti ZSSR.

(Pokračovanie na str. 11)

Delegácia SZPB u ministra

Dňa 29. septembra 2020 prijal minister školstva, vedy, výskumu a športu SR Branislav Gröhling delegáciu SZPB vedenú predsedom Pavlom Sečkárom, ktorý sa mu poďakoval za schválenie projektu z európskych štruktúr na doplnkové vzdelávanie školskej mládeže.

Za ministerstvo sa stretnutia zúčastnila riaditeľka kancelárie Jana Lysáková a za SZPB predseda komisie pre prácu s učiteľmi, ženami a mládežou Norbert Lacko s členkou komisie Irenou Lackovou.

Protifašisti ministra informovali o záveroch XVII. zjazdu SZPB a jeho aktivitách so zameraním na mládež, ako je súťaž Medzníky 2. sv. vojny, na

ktorú je ministerstvom schválený organizačný poriadok, o zariadení Klubov mladých priateľov SZPB... a poukázali aj na Zmluvu medzi ministerstvom školstva a SZPB, na dohodu o spolupráci základných škôl a samosprávnych krajov...

I. Lacková informovala ministra, že SZPB nestagnoval ani počas karantény a formou virtuálnej aktivity „Kytica 75 ruží

vítazstva nad fašizmom“ motivoval mládež, aby sa v spolupráci so starými a prastarými rodičmi zamyslela nad históriou rokov 1939–1945. Zatiaľ bolo sústredených 32 ich príspevkov o autentických vojnových zážitkoch. SZPB z toho vydá zborník, o ktorý minister hneď prejavil záujem.

Dôkazom toho, že toto stretnutie bolo podnetné aj pre ministra školstva, bol jeho návrh na ďalšie stretnutie, na ktoré chce pozvať aj riaditeľku Štátneho pedagogického ústavu SR.

– I. –

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

nú financie v ich krajine. Najdôležitejší a hlavný víťazný spojenec, bývalý ZSSR, od samého začiatku v EÚ nie je. Politika EÚ je veľmi kritická a v mnohých prípadoch nespravodlivá voči nástupcovi ZSSR Ruskej federácii. Je to na škodu samotnej EÚ, že obrovský štát s veľkým priemyselným a nerastným bohatstvom nie je v EÚ. Otázka však stojí aj inak, či by Ruská federácia bola ochotná stať sa členom EÚ.

Ján Folvarský, člen oblastnej RK, Stará Ľubovňa: – Únia ako taká neplní svoj pôvodný zámer a stáva sa z nej absolútne mocichtivá, plne kompetentná riadiť jednotlivé členské štáty bez ohľadu na ich národnostné tradície, záujmy, zvrchovanosť a predstavy. Nikým nevolení zástupcovia rozhodujú o nás bez nás, nepoznajú pomery tej, ktorej krajiny. Vystúpenie V. Británie bude mať za následok pravdepodobne reťazovú reakciu a po určitom čase odídu aj ďalšie krajiny. Nemá to význam, lebo EÚ je v područí a vazalom USA. Netvorí politiku v záujme európskych štátov, ale nekonečne sa podriaďuje potrebám a politike USA. Odmieťa spoluprácu na všetky svetové strany najmä s Čínou a Ruskom, čo je krátkozraké vzhľadom na súčasný vývoj v týchto, ale aj iných štátoch sveta.

Vojtech Zachar, predseda ZO SZPB 1, Trebišov: – Odchod Veľkej Británie z EÚ nijako neovplyvnil fakt, že víťazné štáty počas druhej svetovej vojny spolupracovali tak, ako sa na víťazov patrí. Lenže tým sme sa politicky odtrhli od hlavného víťaza Ruska, tým sme si ublížili hlavne my, Slováci, čo je denno-denne vidieť. Škoda.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Predseda parlamentu futbalistom:

Ak máte potrebu pred niekým pokľaknúť, tak choďte na Slavín, alebo na Duklu, tam sú pochovaní tí, ktorí za to stoja.

Počín našich futbalových reprezentantov, ktorí si pred zápasom s Írskom pokľakli na znak solidarity s neomarxistickou organizáciou Black Lives Matter, neušiel predseda parlamentu Borisovi Kollárovi, ktorý ako jediný z politikov na túto trápnu etudu našich futbalistov zareagoval. Keďže český tím toto „povinné“ protitumpovské liberálne divadlo vynechal a na rozdiel od našich reprezentantov si nekľakol, výhovorky, že tak museli urobiť „lebo UEFA“, neobstoja. Ostávajú len dve možnosti. Buď sa stotožňujú s černošským rasistickým hnutím, ktoré vypaľuje a rabuje obchody po celej Amerike, alebo tak učinili z nevedomosti. (Alebo z nedostatočnej otcovskej výchovy k vlastnej hrdosti – pozn. Bojovník)

Predseda parlamentu k tomu napísal: „Priatelia, prišlo mi toto meme a nedá mi sa k tomu nevyjadriť. Slovenskí futbaloví reprezentanti si pred futbalovým zápasom proti Írsku pokľakli, aby tak vyjadrili znak úcty a podpory hnutiu Black Lives Matter (BLM), ktoré stojí za rasovými nepokojmi a vyrabovanými obchodmi v USA.

Neviem prečo mali futbalisti potrebu si uctiť túto organizáciu, keď len nedávno sa dištancovali od ľudí, ktorí vyvesili na štadióne transparent s textom White Lives Matter.

Ak sa už teda chcú pliesť futbalisti do politiky, tak mohli podobné gesto urobiť, keď zabili nášho občana v Belgicku, vtedy by to dávalo nejaký zmysel. A ak už máte takú silnú potrebu pred niekým pokľaknúť, tak choďte na Slavín, alebo na Duklu, tam sú pochovaní tí, ktorí za to stoja.“

HSP, 13. 10. 2020 (krátené)

Kotleba má ísť za mreže

V prípade rozdávania šekov na sumu 1488 eur predsedom LSNS Marianom Kotlebom padol 12. októbra rozsudok.

ŠTS v Pezinku ho uznal za vinného zo zločinu podpory a propagácie skupín smerujúcich k potlačaniu základných

práv a slobôd a vyslovil mu trest na štyri roky a štyri mesiace odňatia slobody.

Sudkyňa Ružena Sabová tak

vyhovela záverečnému návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Tomáša Honza.

Verdikt zatiaľ nie je právoplatný. Obžalovaný na mieste podal odvolanie. Poslanec M. Kotleba zatiaľ nepríde ani o mandát v NR SR.

– r –

Prečo Američania nenávidia Trampa?

„Američania pozerajú naň ako na svoj odraz v zrkadle. Práve preto ho tak nenávidia. Osobitne liberáli a lobisti vysokých kruhov si myslia, že Trump je ich zlobná karikatúra.

No on je len Američan a Američania sú takí! Stále je celý happy, chvásta sa, že sme najväčší, najlepší atď.“

Pre mňa je dôležité aj to, že Trump ľuďom vysvetľuje, že títo lobisti, americká elita..., kto-

rá vám čosi vnucuje, nevie o živote a o tom, čo je v ňom dôležité, o nič viac ako prostí Američania. Trump aj na toto poukazuje. „Vy ste správni normálni ľudia, ktorí môžete, pričom máte na to právo, uvažovať o živote a rozumieť životu o nič menej ako akýkoľvek profesor..., ktorí si dovoľujú hovoriť vám, že ste zlí, že ste takí aj onakí a že vaša krajina je zlá...“

Andrej Šitov, komentátor TASS na ROSSIJIA1 21. 9. 2020

V Rusku sa začal prvý proces o genocíde od vojny

V Novgorodskej oblasti sa 14. októbra 2020 začal proces o priznaní faktu nacistickej genocídy národov Sovietskeho zväzu v rokoch Veľkej vlasteneckej vojny.

V dedinke „Žesťanaja Gorka“ nacistickí katani spáchali masové zastrelenie civilistov. Minulý rok na jar v rámci celoruského projektu „Bez premlčania“ tam vyhľadávajúci našli vyše 500 pozostatkov, z ktorých mnohé patrili zabitým deťom. Podľa prokuratúry tam katani zlikvidovali najmenej 2600 ľudí.

Čo spôsobí priznanie genocídy? Môže dať impulz na právnu analýzu nacistických zločinov voči ZSSR (a aj Slovanov – pozn. Bojovník)

ník). Podľa historika Petrohradského inštitútu dejín RAV Dmitrija Astaškina Sovietsky zväz sa stal prvým štátom sveta, ktorý odsúdil nacistických vojnových zločincov a ich pomocníkov. Poznámka, že téma „Žesťanaj Gorky“ bola po prvýkrát otvorená na súde vo Veľkom Novgorode v roku 1947, kedy bol za organizáciu popráv odsúdený generál Kurt Herzog.

Mnohých ďalších sa však nepodarilo súdiť, nakoľko sa skrývali v zahraničí. A v časoch prestavby boli mnohé prípady založené do archívu. Historik zdôrazňuje, že „obete tým zostali bez mien a katani bez trestu“.

Podľa ria.ru, 14. 10. 2020

Napísali ste nám

Vážení priatelia, včera (13. 10. 2020) som aj pod dojmom „protestných“ ohlasov viacerých ľudí na internete voči rozsudku nad Kotlebom, vytvoril na Facebooku skupinu My sme antifašisti!

Mala by sa stať platformou členov, ale aj nečlenov SZPB s antifašistickým zmysľaním. Okrem výmeny informácií, postrehov a názorov týkajúcej sa tejto témy, by som rád akurát v čase korony, keď je naše stretávanie také obmedzené, dal priestor aj na fotografie či spomienky z našich podujatí a typy zo Slovenska, možno aj zo zahraničia, pokiaľ ide o protifašistický odboj, ale aj nekompromisné postoje voči všelijakým súčasným odnožiam fašizmu a nacizmu.

Nájdite si na Facebooku skupinu „My sme antifašisti!“, prihláste sa mi, hneď vás pridám do našej, od včera večer čoraz početnejšej rodiny.

Martin Krno, predseda Obiv SZPB v Bratislave

Boli sme upozornení na chybu

Upozornil nás na ňu Vladimír Giač z Martina. „V 17. čísle sa čitatelia mohli v historickom kalendári dočítať: „28. augusta 1944 – V Turčianskom Svätom Martine je zlikvidovaná nemecká misia na čele s generálom Ottom (cca 30 vysokých nemeckých dôstojníkov).“

Áno, pán Giač má pravdu, s historikom VHÚ Jozefom Bystričským sme si overili, že tento Otto nebol generál, ale plukovník (niekde sa uvádza dokonca podplukovník) Walther E. A. Otto. Pisateľovi i čitateľom sa ospravedľujeme. Pravdou však je, že nemecká armáda poznala aj genpor. Paula von Otta.

Slová, ktoré nám k tomu pán Giač napísal, uverejňujeme v plnom znení: „Ako Martinčan, vychovávaný s hrdosťou na SNP, som ako dieťa, samozrejme, považoval za významné a prestížne aj zlikvidovanie misie. (Mimochodom generál Otto bol vtedajšiemu ministrovi Ferdinandovi Čatlošovi poriadne nesympatický. To viem z rozprávania môjho otca, ktorý bol nejaký čas pridelený na ministerstvo k pánovi ministrovi. Kedy, to presne neviem. Nuž nejaký čas pred povstaním a v čase, keď Otto chodil jedávať do tej istej jedálne ako minister. Aby sa pán minister vyhol stretnutiu s ním, tak posielal môjho otca do jedálne, aby sa presvedčil, či tam už Otto nie je. A až potom, keď bol vzduch čistý, sa išiel najesť. Ale to som odbočil.“

Až po roku 1989 som sa dozvedel, že nešlo o zlikvidovanie misie na čele s generálom Ottom, ale plukovníkom Ottom. A že nešlo o akt, ktorý bol v prospech povstania, ale skôr o tie akty, ktoré boli v rozpore s plánom vojenského ústredia. Ak sa už teda historický kalendár zmiňuje o misii, tak by sa nemalo hovoriť o misii na čele s generálom Ottom.“

– r –

Spomienka na amerických letcov v Zohore

Pred 76 rokmi 17. októbra 1944 počas 2. sv. vojny havarovalo na Záhorí v chotári obce Zohor v časti Piesky americké lietadlo Liberator s desiatimi vojakmi na palube. Pri havárii zahynuli na mieste pilot John C. Fassnacht a strelec Merton W. Haigh.

Lietadlo štartovalo z Talianska, jeho cieľom bolo zasiahnuť južné sklady Nemcov pri Viedni. Americký bombardér White-A – dostal niekoľko zásahov. Spodný strelec M. W. Haigh zahynul ešte v lietadle, J. C. Fassnacht skákal z lietadla ako posledný. Kým stihol vyskočiť, lietadlo explodovalo vo vzduchu. Ostatní vojaci sa zachránili až na jedného, o ktorom sa dlho nič nevedelo.

V priebehu dvoch hodín po páde lietadla boli letci, ktorí prežili, zajatí slovenskými žandármami a odovzdaní do Malaciek do rúk Nemcov. Ich púť ďalej viedla cez Bratislavu do zajateckých táborov v Európe. Po vojne sa všetci vrátili do svojich domovov.

Ostatky tretieho zahynutého vojaka sa našli až po vojne v januári 1947 v chotári rakúskej obce Marcheg v lesnom poraste. Podarilo sa ho stotožniť na základe identifikačných známok. Bol to Robert F. Cunningham. Miestni jeho ostatky pochovali na cintoríne v Marchegu medzi vojenskými hrobami, kde ho americká komisia 22. septembra 1948 exhumovala. Rodina sa rozhodla uložiť jeho ostatky na vojenskom cinto-

rine v Európe a dňa 10. novembra 1948 sa konal jeho pohreb a Robert F. Cunningham bol uložený do hrobu Plot C Row 8 Grave 37 na Ardenskom americkom cintoríne v Neupre v Belgicku.

Obyvatelia obce Zohor sa postarali o dôstojné pochovanie dvoch vojakov. Zásluhou miestneho občana Františka Klimenta, ktorý žil s rodinou niekoľko rokov v USA a po návrate sa usadil v Zohore, na miestnom cintoríne postavili vojakom dôstojný pomník s mramorovou doskou s ich menami. Keďže vojnové roky boli takmer pre všetkých ľudí rokmi nedostatku a biedy, rozhodli sa na dosku pomníka použiť mramorovú časť z kartárskeho stolíka z miestneho hostinca. Telá vojakov však boli po vojne 7. októbra 1946 exhumované a prevezené na cintorín spojeneckých vojsk – letcov do francúzskeho mesta St. Avold, kde sú pochovaní pod číslami X-8006 a X-8007.

Po skončení 2. sv. vojny, keď bolo obnovené poštové spojenie s USA, poslal František Kliment svojej sestre, ktorá žila v meste Milwaukee v štáte Wisconsin, list s informáciou o leteckej tragédii pri Zohore, mená padlých

vojakov, ich identifikačné čísla, fotografie vraku lietadla a miesta ich posledného odpočinku na cintoríne v Zohore. Elizabeth Chmelová napísala list s informáciami na ministerstvo vojny do Washingtonu. Dostala odpoveď, v ktorej sa medzi iným dozvedela aj to, že matka štábného seržanta M. Haigha žije v meste Milwaukee o niekoľko ulíc ďalej od miesta, kde žila aj pani Chmelová a paradoxne v tom istom meste počas rokov emigrácie žil aj pán F. Kliment s rodinou. (**Poznámka autorky:** František Kliment bol môj starý otec z matkinej strany.) Matka M. Haigha po-

vedala pri osobnej návšteve pani Chmelovej: *Dúfam, že niekedy navštívim hrob môjho syna a poviem tým obdivuhodným ľuďom v Zohore, ako veľmi si cením, čo urobili.* O udalosti na Záhorí písala aj americká dobová tlač a pochvalne sa vyjadrila o obyvateľoch obce Zohor, ktorí vzdali padlým vojakom patričnú úctu.

* * *

Po exhumácii amerických letcov miestni obyvatelia zachovali mramorovú dosku z pôvodného pomníka a omnoho neskôr sa dostala na nový pomník, ktorý priamo na mieste tragédie odhalili 11. novembra 1995. Hlavným iniciátorom postavenia pomníka padlým americkým vojakom v tvare leteckej smerovky bol Klub leteckej histórie pri SNM – Historickom múzeu v Bratislave a hlavne jeho členovia Ivan Ebringer a Juraj Rajnec.

Pomník však rokmi schátral a tak sa v tomto roku občianske združenie *Zohor včera a dnes* s finančnou podporou Ministerstva vnútra SR, Veľvyslanectva USA na Slovensku a Obecného úradu Zohor podujali pomník obnoviť. Okrem základného povrchového ošetrenia pomník dotvorili aj po estetickú a výtvarnú stránku. Autorom výtvarného dotvorenia pomníka je akademický sochár Alojz

Drahoš, PhD., rodák zo Zohora. Okrem osadenia bronzového aviatického znaku 15. leteckej armády USA zhotovil a osadil aj menovku v Marchegu nájdeného tretieho padlého vojaka Roberta F. Cunninghama. Zo zachovaných autentických hliníkových trosiek z lietadla vytvoril objekt, ktorý sa môže využiť na osadenie osvetlenia. Pomník tak nadobudol opäť dôstojnú podobu a je pripomienkou onej tragickej udalosti z 2. sv. vojny.

Na pietnom akte pri príležitosti ukončenia obnovy pomníka, ktoré sa konalo dňa 19. septembra t.r., sa zúčastnila aj veľvyslankyňa USA v SR Bridget A. Brink, zástupcovia Ministerstva vnútra SR, Ministerstva obrany SR a ďalší verejní činitelia. Kladeňie vencov k pomníku sa konalo za účasti Vojenskej hudby OS SR a Čestnej stráže OS SR. Súčasťou slávnosti bolo aj posvätenie pomníka vojenským duchovným a slávnostné skladanie americkej zástavy v podaní členov Klubu vojenskej histórie Geronimo.

Pietnej slávnosti sa zúčastnili aj predstavitelia obce Zohor a v hojnom počte aj jej obyvatelia. V areáli pietneho miesta, ako aj na cyklistickej trase pri rieke Morave, sú osadené informačné tabule, ktoré dopodrobna informujú o tejto tragickej udalosti. **Olga Drahošová**

Kto bol Ján Lichner

Skoro každé mesto, dedina, má svojho hrdinu alebo osobnosť, s ktorou je spájaný rôznou formou jeho podiel v národnooslobodzovacom hnutí. Takouto osobnosťou v našom meste bol Ján Lichner. Občania Senca poznajú meno Lichner tak, že im to pripomína v centre mesta pešia zóna Jána Lichnera.

Základná organizácia SZPB v Senci spoločne s miestnym mestským múzeom pod záštitou primátora Dušana Badin-

ského zorganizovala konferenciu pre odbornú, pedagogickú a laickú verejnosť. Jej obsahom bolo podať odbornú, historickú pravdu zo života Jána Lichnera.

Pozvaní poslucháči sa od prednášajúcich z Historického ústavu SAV dozvedeli, že Ján Lichner, rodák z Turca, bol nielen notárom, ale aj agrárnym politikom, ministrom londýnskej vlády, zdržiaval sa ako politik v exile, pomáhal domácejmu odboju. Prednášajúci neobišli ani život Jána Lichnera v päťdesiatych rokoch a jeho uväznenie a rehabilitáciu.

Organizátori nezabudli ani na súčasnosť a v programe bola aj nová kniha Fašizmus Jakuba Drábika z Historického ústavu SAV spojená s prezentáciou knihy.

Na propagáciu života Jána Lichnera naša ZO SZPB využíva propagačné tabule na námestí. Pre členov SZPB, občanov a žiakov škôl na území mesta Senec bude vydaný zborník z konferencie v knižnej a digitálnej podobe. Toto je prierez z činnosti ZO SZPB pre verejnosť. Na projekt boli využité finančné prostriedky pridelené samosprávou mes-

ta Senec na základe elektronickej výzvy a elektronicke spracované členmi nášho výboru. Podobnou formou využitia takto získaných finančných prostriedkov zo samosprávy chceme naďalej prispievať k informovanosti o pravdivej histórii národnooslobodzovacieho hnutia.

I keď žijeme v zložitom období, neustále hľadáme nové formy pôsobenia SZPB na školy, mladých a verejnosť a nezatvárame sa pred COVID – 19 do nečinnosti.

Zdenko Marton, predseda ZO SZPB v Senci

Návrh zákona NR SR č. 125/1996 Z. z. nie je proti 2. odboju

Dňa 8. októbra rokovalo predsedníctvo ÚR SZPB, ktoré sa okrem štandardných organizačných otázok zaoberalo aj vyhodnotením ústredných osláv 76. výročia SNP a 76. výročia Dňa hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie.

Ďalej to bolo vyhodnotenie uznesenia Predsedníctva ÚR SZPB a činnosti oblastných výborov SZPB za 2. štvrťrok 2020 a informácia o plnení rozpočtu za prvých osem mesiacov 2020. Potom sa predsedníctvo zaoberalo priebežnou správou o archívnom uložení dokumentov od 1. 3. 2014 do 30. 6. 2020, zvolaním pracovnej porady tajomníkov OblV SZPB a informáciou o výberovom konaní na šéfredaktorov dvojtýždenníka Bojovník a ročníek odbojárov. V rôznom bola nastolená otázka zaujatia postoja k práve prerokúvaným zmenám a doplneniam zákona NR SR č. 125/1996 Z. z.

o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému. Ďalšou informáciou bolo zhodnotenie návštevy u ministra školstva SR.

Pri návrhoch na vyznamenania predsedníctvo vyhlásilo, že treba dodržiavať smernicu o oceneniach a vyznamenaniach. Podotklo, že sa málo využíva vyznamenanie „Za obetavú prácu“.

Potom prišla na rad otázka čo s tohtoročnými výročnými schôdzkami ZO SZPB? Predsedníctvo sa vzhľadom na pandemickú situáciu uznieslo, že termín ich konania sa predlžuje do konca mája 2021.

Informačne veľmi bohatým údajom bola správa o stave a pohyboch

členskej základne a oblastných organizácií SZPB ku koncu 2. štvrťroka 2020. Výplynulo z nej, že k 30. 6. 2020 počet členov SZPB narástol na 18918 členov pri nižšom počte (o 5) ZO SZPB (celkovo 580).

Prírastky členov zaznamenalo 16 oblastných organizácií, najviac v Leviciach (o 33), Rožňave (23) a v Trebišove (22). Najväčším oblastnými organizáciami zostávajú B. Bystrica (1 603 členov), Brezno (1 045) a Humenné (927).

K téme archivácie dokumentov bolo rozhodnuté, že oblastné výbory dostanú pokyn, ktoré dokumenty majú sami ukladať a ktoré odosielať na archiváciu do Kancelárie SZPB. Hovorilo sa aj o digitalizácii archívu SZPB.

Veľmi potešujúcu informáciu priniesol o rokovaní s ministrom

školsťva Branislavom Gröhlingom predseda ústrednej Komisie pre učiteľov, ženy a mládež Norbert Lacko. Povedal, že minister Gröhling má jednoznačný záujem o Kluby mladých priateľov SZPB i o naše vzdelávacie aktivity, ako sú Medzníky 2. sv. vojny a Uvítie ruží... Ďalšie stretnutie dokonca navrhol sám, s tým, že naň pozve aj riaditeľku Štátneho pedagogického ústavu.

K téme zmien a doplnenia zákona NR SR č. 125/1996 Z. z. predsedníctvo zaujalo rýdzo pragmatic-

ký postoj. Analyzovalo, že navrhované zmeny sa nedotýkajú protifašistických bojovníkov a protifašistického odboja. Tzn. ľudia, ktorí preukázateľne bojovali s fašizmom a nacizmom, budú u nás stále rovnako vážení, nikto proti nim nič nebude konať. Zákon navyše nepripušťa nijakú spätnú účinnosť.

Predsedníctvo z textu vydedukovalo, že tento návrh zákona nie je proti SZPB, ani proti 2., teda protifašistickému, odboju a ani proti protifašistickým odbojárom.

Vladimír Mikunda

6. ročník Behu vďaka v Pohorelej

12. septembra ZO SZPB a OÚ Pohorelá pripravili tradičné podujatie, ktoré nadväzuje na udalosti spojené s obsadením obce nemeckou a maďarskou armádou (24. 10. 1944).

Po obsadení v obci zostali len maďarskí vojaci, štáb s Nemcami sa usídlil v susednej Heľpe. Už pred očakávaným príchodom frontu na Horehronie si naši občania začali budovať v priľahlých dolinách Nízkych Tatier a Slovenského Rudohoria jednoduché prístrešky „zemlianky“. Pred obsadením sa prakticky celá dedina, niektorí aj s dobytkom, vysťahovala do týchto pripravených priestorov. Do domovov sa vrátili až po upokojení situácie.

Maďarskí vojaci si nevedeli poradiť s častými prepadmi partizánov a preto Nemci urobili v dedine dve razie. Prvá na Štefana 26. 12. 1944, keď do Heľpy odviekli 350 mužov

a pri tom priamo v obci zastrelili troch našich mužov 39-ročného Karola Datku Vanca, 24-ročného Karola Tlučáka Baboša a priamo vo svojom dome 23-ročného Michala Tereka.

Pod hrozbou postrielenia chceli od stoviek zajatých vyzrazenie mien partizánov. Tí však svorne tvrdili, že v obci nie sú partizáni. Na ich záchranu sa príhovorom podieľali vtedajší komisár obce Juraj Šťavina a gardista Matej Syč Bučko.

Druhý raz 3. 1. 1945 odviekli 250 mužov do Závadky nad Hronom. Vtedy vypálili aj 6 cigánskych domčekov a strelbou poranili 2 cigánske deti, z ktorých jedno zomrelo. Úmyslom Nemcov bolo zabiť všetkých

elektrickým prúdom alebo odviecť do zajatia. Na ich záchranu nepomohli ani prosby spomenutých dvoch zástupcov obce, ako aj lesného radcu Ing. (?) Holmana. Zajatých zachrá-

nil Jozef Dovala, ktorý bol duchovným otcom robotníkov Slovákov v Nemecku a práve bol na návšteve svojej dediny. Potvrdil Nemcom, že v dedine okrem jedného, ktorý im nemohol veľmi škodiť, nieto viac partizánov.

Do 6. ročníka Behu vďaka sa

zapojilo 18 športovcov, vrátane mladších a starších žiakov. Okrem nich k bunkru vyšliapalo veľa našich členov a spoluobčanov.

Za podporu ďakujem všetkým našim sponzorom.

ZO SZPB a OÚ Pohorelá

Spomienka na hrdinov v Bardejove

„Šiesty október je dátumom, ktorý by mal byť v našej pamäti navždy zapísaný: šiesteho októbra 1944 sa začala bojová ofenzíva, ktorá viedla k priamemu oslobodeniu Československa“.

Aj takéto slová zazneli 6. 10. 2020 z úst primátora Bardejova Borisa Hanuščaka, ktorý sa spolu s predsedom Oblastného výboru SZPB v Bardejove Artemom Feckom a svojimi spolupracovníkmi zúčastnil pietneho aktu polozenia venca k podnožiu pamätníka na Námestí SNP. Zúčastnení zvolili takýto spôsob pripomenutia si týchto historických udalostí, pretože pandémia COVID-19 a vyhlásený núdzový stav viedli k zrušeniu tradičných celoslovenských oficiálnych osláv Karpatsko-duklianskej operácie na Dukle a vo Svidníku. Ani tieto skutočnosti však nič nemenia a nezmenili na fakte, že predstavitelia samosprávy a SZPB si každoročne uctievať pamiatku hrdinov Dukly.

Štefan Háj, vedúci tlačového referátu a medzinárodných vzťahov MsÚ Bardejov

Opäť na Zobore

Dňa 26. 9. 2020 sa uskutočnil 6. ročník antifašistického výstupu na Zobor, ktorého spoluorganizátorom boli SZPB Nitra a KVH Nitra.

Tohtoročný výstup sa konal pri príležitosti 75. výročia oslobodenia Slovenska, 76. výročia SNP a 76. výročia výsadku 14-člennej skupiny sovietskych partizánov na tomto mieste na pomoc SNP. Skupina, ktorej velil kapitán Viktor Maximov, pôsobila v pohorí Tribeč ako partizánsky oddiel Národný pomstiteľ a neskôr mala okolo 500 členov.

Výstupu na Zobor a následného spomienkového ceremoniálu sa zúčastnili aj zástupcovia z veľvyslanectva RF, ktorí vyzdvihli význam takýchto podujatí a poďakovali sa za zachovávanie pamiatky na hrdinstvo sovietskych vojakov-osloboditeľov.

Historik KVH Nitra a člen SZPB Nitra-Horné mesto Slavomír Fijalka potom priblížil priebeh výsadku a jeho ďalšej bojovej činnosti.

Členovia KVH Nitra držali čestnú stráž pri pamätnej doske, ktorá je osadená na budove vysielateľa, nakoľko pôvodnú dosku osadenú na kameni na mieste zoskoku, zničili vandali.

K pamätnej doske boli položené vence a kytice, na počesť výsadku zaznela čestná salva. -SF-

Spolupráca MS so ZO SZPB

V dňoch 28.-29. augusta 2020 v Michalovciach a Zemplínskej šírave prebehla bodovacia súťaž Majstrovstvá Slovenska v mototuristike.

Spolupracovali tu ZO SZPB Vranov nad Topľou 1 a OP MS Vranov nad Topľou spolu s Hencovským oddielom Gvardija. Jednou zo zastávok spanilej jazdy bol vojenský cintorín Červenej armády v Michalovciach. Hencovský oddiel Gvardija, odetý v dobových uniformách, tu držal čestnú stráž pri pietnom akte kladenia vencov padlým hrdinom.

Súčasťou programu bola výstava vojenských artefaktov s prednáškou, aj o SNP, v stredisku Kaluža na Zemplínskej šírave, ktorú pripravili členovia Gvardije. Miroslav Gešper

Svetlá nad bunkrami

Členovia ZO SZPB č. 4 Trebišov si 26. 9. 2020 pripomenuli 82. výročie vyhlásenia všeobecnej mobilizácie čs. brannej moci podujatím, ktoré má názov „Svetlá nad bunkrami“, čo je vysvietenie najvýchodnejšieho opevnenia v bývalej ČSR (objekt M-1/76/A-120Z pri železničnom prejazde Michalany-Luhyňa).

Po anšluze Rakúska západné mocnosti, v snahe uzmierniť si Hitlera, vyvíjali nátlak na ČSR. Na porade 18. septembra 1938 sa zástupcovia francúzskej a britskej vlády zhodli, že z tejto situácie vidia len dve východiská: odstúpenie čs. pohraničia alebo vojenský konflikt. Priklonili sa k prvej alternatíve a varovali Československo, že ak odmietne ultimátum na odstúpenie pohraničných oblastí, tak nemôže očakávať žiadnu pomoc.

Čs. vláda sa podrobila nátlaku, ale Hitler aj tak odmietol garantovať celistvosť nových hraníc a predložil nové požiadavky, vrátane uspokojenia územných nárokov Maďarska a Poľska. V prípade ich nespĺnenia hrozil útokom.

23. septembra 1938 o 22.30 hod. vyhlásil armádny generál Jan Syrový všeobecnú mobilizáciu čs. brannej moci. V dňoch 25.-29. septembra 1938 nastúpilo do zbrane vyše milión mužov, z nich bolo do bojových

útvarov zaradených približne 660-tisíc mužov.

29. septembra v úvodnom prejave Mníchovskej konferencie Hitler zdôraznil, že existencia Československa v jeho súčasnej podobe ohrozuje mier v Európe a predostrel svoje rozhodnutie obsadiť do týždňa české pohraničie. Po ubezpečeniach francúzskeho a britského premiéra, že pre veľmocí je povinnosťou hľadať východisko z československej krízy podpísali účastníci konferencie 30. septembra Mníchovskú dohodu. Tú československá vláda, napriek výhradám L. Krejčího a ďalších generálov, zdráhajúcich sa vzdať bez boja, prijala. Mobilizácia bola ukončená 5. 10. 1938.

Predseda ZO SZPB Alexander Gergely

Po stopách národných hrdinov

Po prekonaní hraníc SR nemeckými fašistickými vojskami v auguste 1944 vyhlásil plukovník J. Gollán v rádiu Slobodný vysielateľ známu vetu: „Začnite s vystaňovaním!“ Bol to signál na ozbrojenú obranu vlasti, Slovenského národného povstania.

Boje a partizánska diverzná činnosť proti nemeckým nacistom prebiehali aj na východe a to najmä v okolí železničných uzlov (Kysak) či Slanských vrchov, Vihorlatských vrchov a Ondavskej vrchovine. Aj tu, na vrchu „Lipovica“, je umiestnený pamätník na počesť posledného tábora partizánskeho zväzku Čapajev, ktorého náčelníkom štábu bol dnes už br-

gádny generál in memoriám Ludovít Kukorelli.

To bolo podnetom zrodu myšlienky zorganizovať podujatie práve na tomto mieste a pripomenúť si to neľahké obdobie. Dňa 30. augusta 2020 už po druhýkrát OP MS Vranov nad Topľou, ZO SZPB Vranov 1 a obec Ruská Po-

rubica zorganizovali spomienkovú slávnosť pri príležitosti 76. výročia SNP s názvom Po stopách národných hrdinov.

Starosta obce Ruská Porubica Jaroslav Moroz prítomných privítal a prihovril sa im pred obecným úradom. Následne sa všetci v sprievode presunuli na

miestny cintorín, kde položili vence k pamätníku padlým počas 2. sv. vojny.

Spomienková slávnosť bola prepojená aj s turistikou. Terénnymi autami, no i peši, sa všetci, či už deti, mladšia i staršia generácia, presunuli na pamätný vrch Lipovica, ktorý sa vypína v nad-

morskej výške 555 m n. m. Na samom vrchu položil vence k pamätníku Hencovský oddiel Gvardija za sprievodu dychovej hudby Orchester Východňarov, ktorý pôsobí pri MO MS Nižný Hrabovec.

Členovia folklórneho súboru Porubfanka z MO MS Ruská Porubica pri pamätníku zase asistovali

pri panychíde duchovnému otcovi Jánovi Blažkovi a oživilí spomienkovú slávnosť liturgickými piesňami.

Rozsiahlym prihovorom ruský aktivista Štefan Drozd objasnil život partizánov a obyvateľov okolitých obcí v období SNP.

Po výstupe Obecný úrad v Ruskej

Porube zabezpečil na miestnom ihrisku pohostenie a kultúrny program. Nadšencom tohto podujatia sa pripravovali vedeckej tajomník MS Pavel Mičianik a podpredseda ZO SZPB Vranov nad Topľou 1 Michal Pavlenko. V programe vystúpili Orchester Východňarov, Humenský chlopci a spevácka skupina Porubfanka.

Na záver sa konala rekonštrukcia boja medzi partizánmi, slovenskými a sovietskymi vojakmi na jednej strane a nemeckým Wehrmachtom na strane druhej v podaní SKVH Gvardija, KVH Hodošik, KVH Dukla Prešov a Hencovského oddielu Gvardija.

Miroslav Gešper

Pripomenuli sme si 130. výročie narodenia gen. R. Viesta

Mesto Revúca, Klub generálov SR, 2. mechanizovaná brigáda pozemných síl SR gen. Viesta Prešov, ZO SZPB gen. Viesta Revúca, múzeum Prvého slovenského gymnázia a MsKS Revúca zorganizovali 24. septembra spomienkový deň k 130. výročiu nedožitého narodenia nášho rodáka generála in memoriám Rudolfa Viesta.

Po položení vencov k buste gen. R. Viesta sa na Námestí slobody k prítomným prihovril primátor Július Buchta. Poukázal na charakterové vlastnosti hrdinu. Pripo-

menul slová R. Viesta, že „spoločným úsilím nášho domáceho a zahraničného vojska dosiahneme víťazstvo a naša sloboda nezahynie, ale zosilnenie“.

Za ministra obrany sa k prítomným prihovril generálny riaditeľ sekcie legislatívy a práva MO SR Daniel Bednár. Osobnosť R. Viesta pripomenul zástupca veliteľa 2. mechanizovanej brigády v Prešove plk. Ondrej Vaško.

Doplnením vystúpenia bolo dokumentárno-poetické pásmo v podaní Juraja Genčanského so scénickým tancom dvojice dievčat.

Po ukončení slávnostnej časti sa sprievod na čele s čestnou strážou odobral k rodnému domu generála, kde najstarší členovia ZO

Ocenenie si prevzal aj L. Sládek.

SZPB v Revúcej a pamätníci SNP Pavol Hruška a Ján Debnár položili venček vďaka k pamätnej tabuli.

V záhrade národovcov Prvého slovenského gymnázia si z rúk genmjr. Mariána Horského prevzal Zaslúžný kríž gen. R. Viesta bývalý červenoarmejec plk. v. v. Ladislav Sládek. Z rúk predsedu SZPB Pavla Sečkára si prevzali Medailu M. R. Štefánika II. a III. stup-

ňa Vincent Blanár a Emil Matejka. V prihovore P. Sečkář apeloval, aby sme na účastníkov odboja nezabudli, aby sme si vždy uctievali ich pamiatku a viedli k tomu aj našich potomkov.

Slávnostné zhromaždenie sa ukončilo vystúpením hrou na harmoniku a spevom povstaleckých slovenských a ruských piesní v podaní Viktora Bradňanského.

Štefan Havliar, foto Emil Matejka a Jozef Pupaľ

Spomienka na vypálenie Zlatej Bane

Výbor ZO SZPB Zlatá Baňa – Sekčov zorganizoval pietny akt kladenia vencov pri príležitosti 76. výročia vypálenia obce Zlatá Baňa nemeckými fašistami.

Aktu kladenia vencov sa zúčastnili nielen členovia organizácie Zlatá Baňa – Sekčov, ale aj hostia z oblastného výboru SZPB Prešov a jeho základných organizácií. Po kladení vencov privítal účast-

níkov predseda základnej organizácie Pavol Pulík-Hreha. Za oblastný výbor sa k nám prihovril pplk. Juraj Dorko. Pre pozvaných účastníkov bolo pripravené pohostenie a chutný guláš.

Výbor ZO SZPB

Výročie SNP v Zlatníkoch

Oslavy 76. výročia SNP zorganizovala ZO SZPB v súčinnosti so starostom Erikom Številom.

Zúčastnili sa členovia SZPB, JDS a miestni občania, ktorých privítal predseda ZO SZPB Eduard Kováčik. Veniec položili členky ZO SZPB Katarína Bratková a Katarína Številová. Báseň predniesla Monika Idunková.

Rečnici E. Števíla a E. Kováčik vyzdvihli historický význam SNP a odovzdali členské preukazy no-

vým členom SZPB: Martinovi Kočicovi, Jane Kočicovej, Kataríne Številovej, Alene Schneiderovej, Miroslavovi Štýskalovi, Miroslavovi Štýskalovi ml., Stanislavovi Blinovi a Ladislavovi Bačkoví.

Potom sme položili veniec padlým hrdinom na miestnom cintoríne, občerstvili sme sa v kultúrnom dome a večer oslavy zavŕšili zapálením vatry v miestnom športovom areáli.

Za výbor ZO SZPB Miroko Januška

V Novosade pred oficiálnym začiatkom osláv 76. výročia SNP zasadili Lipu Slovanov.

Spoločne tak urobili starosta Jozef Jastrab, predseda ZO SZPB Ivan Ksefiak, tajomník organizácie Michal Krištan a hostia z Veľvyslanectva RF v SR Anatolij Tomnikov a Maria Veršinina.

O bohatý kultúrny program sa postarali žiaci tunajšej základnej školy. Recitovali básne s tematikou SNP a spievali vojnové pesničky. Pridala sa k nim aj folklórna skupina Furmane z Trebišova a Jaroslav Hrubý zahral na lesnom rohu známu Večierku.

Počas celého aktu držali pri pamätníku čestnú stráž trebišovskí vojaci.

Predseda ZO SZPB Novosad

Odbojáři z Michaloviec na Dukle

Položením venca k pamätníku na cintoríne padlých vojakov 1. čs. armády sme si pripomenuli najťažšiu bitku medzi našimi vojakmi a nemeckými nacistami v tomto priemyku. Poklonili sme sa hrdinom, ktorí sa slobody 6. októbra 1944 už nedočkali.

Symbolicky sme prešli alejou hrdinov, vtedajších bojovníkov pod velením armádného generála Ludvíka Svobodu. Potom sme si v Údolí smrti pohovorili o priebehu operácie od poľskej hranice až po obec Kapšova. Pripomeniem len, že

celé toto údolie bolo fašistami zamýňované s vyše miliónom mín rôzneho druhu. Aj preto sa miestny potok premenil na krvavý potok.

Vo Svidníku sme položili veniec pri zrekonštruovanom pamätníku arm. gen. Ludvíka Svobodu, ktorý je čestným občanom mesta a aj na cintoríne padlých vojakov Červenej armády. Stretli a vyfotili sme sa tu s predsedom NR SR Borisom Kollárom. Zároveň sme prehodili niekoľko slov hlavne na tému prečo sa nemohli konať celoslovenské oslavy Dňa hrdinov KDO tak, ako po minulých rokoch.

Marián Lukáč, tajomník OBV SZPB, Michalovce

Povstalecký vojak z Gemera

Medzi tých, na činy ktorých sa nezabúda, patrí aj Juraj Galajda z Gemerskej Polomy v okrese Rožňava.

Rodáci si naň spomínajú ako na veselého a pracovitého človeka, hoci jeho životná cesta bola plná útrap, bolesti, ťažkostí, ale aj beznádeje a zúfalstva, s čím sa stretol počas vojny. Životné skúsenosti, ktoré získal počas svojho života, boli veľmi užitočné aj pre ostatných rodákov. Neraz si zaspomínal so svojimi rovesníkmi, ale aj s mladšou generáciou na vojnové útrapy, ako aj na veselé príhody, s ktorými sa stretol počas vojny.

Juraj Galajda, aj napriek tomu, že bol vojnový invalid, podieľal sa na povojnovej oprave a rekonštrukcii zničenej infraštruktúry nielen v Gemerskej Polome, ale aj v okrese. Ako priamy účastník SNP a neskôr ako príslušník 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, ktorý bojoval v roku 1945 o Liptovský Mikuláš, mal významný podiel na porážke nemeckých nacistických vojsk a ich prisluhovačov na Slovensku.

Za statočnosť bol československými štátnymi orgánmi po vojne ocenený mnohými vyznamenaniami. Je medzi nimi aj osobné poďakovanie bývalého ministra obrany a neskôr prezidenta ČSSR armádneho generála Ludvíka Svobodu.

Juraj Galajda sa narodil 10. apríla 1920 v Gemerskej

Polome v rodine malého roľníka. Na vojenskú základnú službu nastúpil 1. októbra 1941 do Spišskej Novej Vsi k protiletadlovým delostrelcom. Vojenskú odbornosť si rozšíril o spojovaci.

Pôsobil v bratislavskej posádke v časti zvanej Kuchajda, zažil bombardovanie rafinérie Apolka, prvýkrát videl desiatky zranených a mŕtvych ľudí, ľudskú beznádej a utrpenie, zničené domy, poškodené cesty a závod. Čiže to, čo si dnes už nevieme ani predstaviť.

Neskôr, už v roku 1944, sa ich útvar presunul po železnici cez celé Slovensko do Stropkova, kde sa stal súčasťou dvoch východoslovenských divízií, ktoré mali brániť územie Slovenska pred postupujúcou Červenou armádou. Zároveň sa s nimi rátaťo v Povstaní. Po jeho vypuknutí a odzbrojení divízie prešiel Juraj Galajda na povstalecké územie. Zaradili ho do služby v Brezne a neskôr ako spojára na pošte v Mýte pod Ďumbierom.

Tu spolu s ďalšími príslušníkmi povstaleckej armády odhalil protipovstaleckú činnosť miestnej „poštmajsterky“, ktorá zo spojovacieho uzla informovala nemecké orgány, ktoré mali za úlohu zmariť pristávanie vojenských lietadiel so sovietskou

pomocou pre povstalcov na letisku Tri Duby.

Po prechode 1. československej armády na Slovensku na partizánsky spôsob boja sa vrátil na rodný Gemer, kde sa ukrýval v horách blízko Gemerskej Polomy. V decembri 1944 sa mu podarilo zachrániť život sovietskemu vojnovému zajatcovi, ktorý musel kopať zákopy pre nemeckých a maďarských vojakov tak, že mu s pomocou miestnych ľudí pomohol utiecť a skrýť sa v horách, ktoré dôverne poznal.

Vedelo sa, že vojnoví zajatci, ktorí už neboli potrební na ďalšie budovanie obranných postavení, boli jednoducho odsúdení na smrť. Ich spoločným útočiskom boli preto okolité lesy až do 23. januára 1945, kedy bola dobytá Silická planina, Rožňava i rodná Gemerská Poloma (17. 2. 1945).

Po jej oslobodení sa v Poprade dobrovoľne prihlásil do 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. Pridelený bol k 4. pešej brigáde, ktorá po sformovaní a krátkom výcviku bola nasadená do boja o L. Mikuláš.

Dňa 13. marca 1945, pri pozemnom útoku nemeckých jednotiek na postavenie čs. jednotiek v priestore Vitališovce a Okolíčné, sa Nemci skrytým presunom dostali až na takú vzdialenosť, že došlo k boju muža proti mužovi. Útoční-

ci využili moment prekvapenia a na obrancov zahájili paľbu z ručných zbraní, pričom použili aj ručné granáty. Podľa rozprávania J. Galajdu mnohí československí vojaci z jeho roty zahynuli v zákopoch po prekvapivom prepade a on, ktorý po vystriedaní zo stráže opúšťal bunker ako posledný, mal šťastie. Bol práve pri dverách, keď došlo k ohlušujúcemu výbuchu. Nemecký ručný granát vybuchol len niekoľko metrov od neho v zákope. Črepina ho zasiahla do predkolenia pravej nohy.

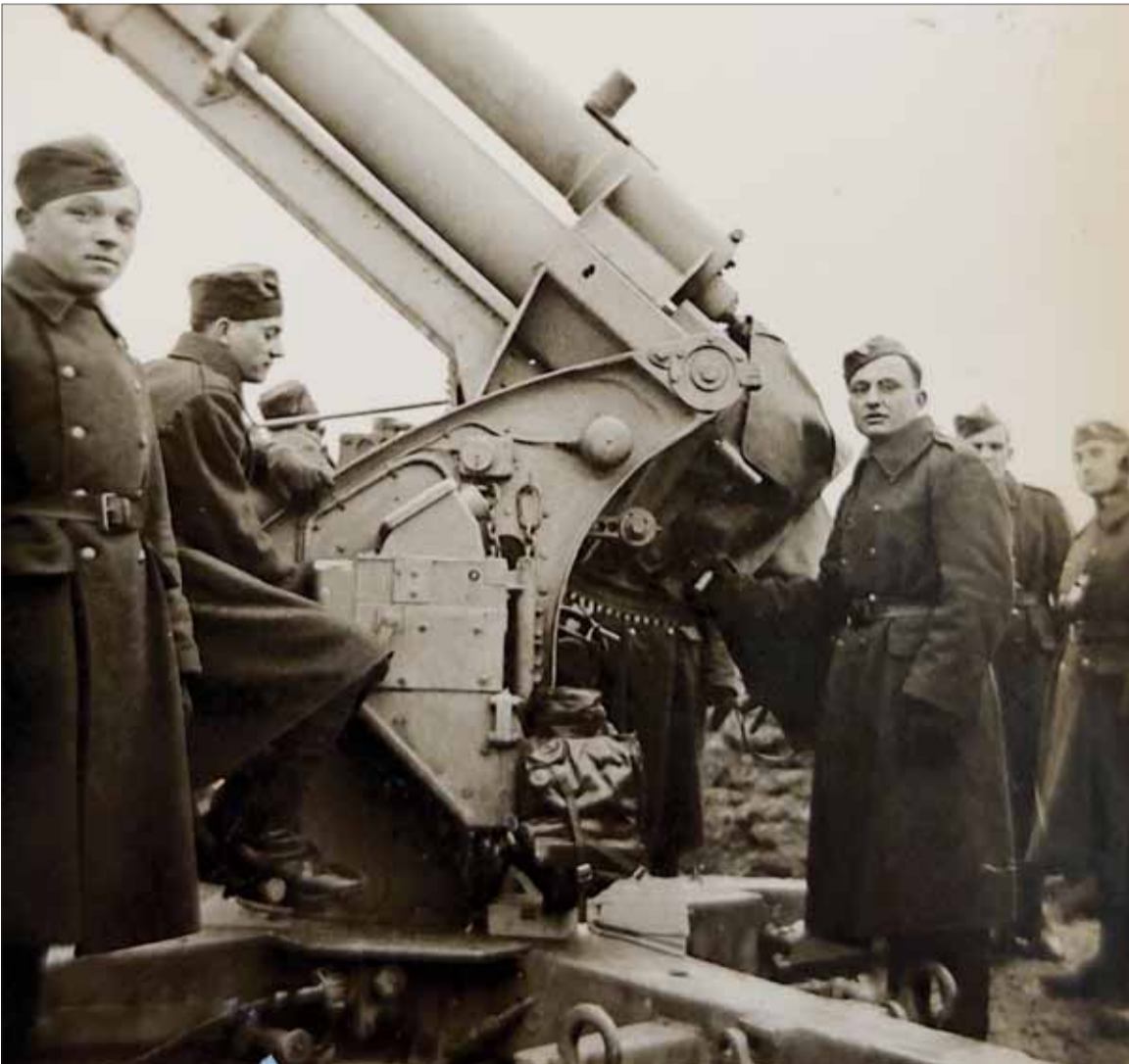
Po odrazení útoku bolo ťažké dostať sa československým a sovietskym zdravotníkom do prvej línie, lebo veľká časť územia bola zamínovaná a prikrývala ju guľometná a delostrelecká paľba. Preto mu prvú pomoc poskytli až na druhý deň. Lenže zranenie bolo také rozsiahle, že mu lekári museli na brigádnom obvazisku v Tatranských Matliaroch z dôvodu gangrény pravej nohy časť chodidla pod kolenom amputovať. Potom ho čakalo viac ako ročné liečenie

vo Vyšných Hágoch a v Bratislave.

Na základe rozhodnutia vojenskej zdravotnej komisie 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, bol desiatnik Juraj Galajda uznaný za vojnového invalida, čím bolo jeho bojové nasadenie v boji proti nemeckému nacizmu aj formálne ukončené. O päťdesiat sedem dní sa 2. sv. vojna v Európe skončila.

Juraj Galajda po vyliečení zo zranenia s trvalými následkami sa vrátil do rodnej obce a od 17. marca 1946 pracoval ako zriaďenec na ONV v Rožňave. Aj keď zranenie z vojny ovplyvnilo jeho ďalší život, naďalej sa podieľal na povojnovej obnove rožňavského okresu. Stratu chodidla nepovažoval za hendikep, bez ktorého by sa nedalo žiť, založiť si rodinu, vychovať dieťa a byť užitočný pre ostatných.

Jeden zo statočných synov nášho národa, ktorému vďačíme za navrátenú slobodu po ťažkej chorobe navždy opustil naše rady 7. októbra 2004 v Rožňave.

Protiletadlovci, J. Galajda je prvý zľava.

Náš najslávnejší deň

6. október 1944 vojde do histórie Slovákov a Čechov ako jeden z najslávnejších. Sovietske vojská spolu s našimi vojakmi, príslušníkmi 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, takmer po mesačných ťažkých bojoch dosiahli hranice Československej republiky v Duklianskom priesmyku. Sovietske velenie umožnilo, aby na československé územie prví vstúpili naši vojaci. (Prečo teda zákon o protikomunistickom odboji začína mať účinnosť práve týmito dňom? Kto ho prijal? Potomkovia ľudákov???) – otázka Bojovník)

V úvodnom článku Sme doma čítame: „Dokázali sme to. Sme doma. S bratskou pomocou víťaznej Červenej armády sme si vybojovali posledný, najťažší, najväčšími obeťami vykúpený úsek cesty do vlasti. Nad rodinou krajinou, ktorú nám ukradli, pošliapali a vydrancovali fašistickí okupanti, zaviali znova bielo-modro-červené zástavy Československej republiky, zástavy demokracie a pokroku.“

Na pôdu Československa vstúpila ako prvá deväťčlenná prieskumná hliadka z rotý samopalníkov podporučíka Bileja. Skupine velil čatár Nebiljak. Veliteľ skupiny takto zvečnil historickú udalosť v článku napísanom do zborového časopisu: „So samopalom v rukách, s granátmi na páse plazením som sa približoval k hraničnému stĺpu. Do cieľa nie viac ako päťnásť metrov. Srdce mi klepece. Tvár horí. Cítim, že o niekoľko minút budem na rodnej pôde.“

Uplynulo päť rokov, keď som posledný raz prechádzal popri hraničnom stĺpe, veril som však, že ešte budem pri ňom. Teraz prišla tá šťastná minúta. Ja stojím na našej československej hranici!“

* * *

Hneď za prvými jednotkami prišiel na hranicu veliteľ 1. čs. zboru brigádny generál Ludvík Svoboda. Konala sa malá, veľmi dojímavá slávnosť.

Pri starom hraničnom stĺpe postavili žrd s československou zástavou a pobožkal ju. V krátkom prejave medzi iným povedal: „Nech si naši vojaci pri tejto príležitosti uvedomia, koľko námahy, krvi a obetí stojí našich spojencov i nás prekročenie hraníc a oslobodzovanie nášho územia. Toto treba pripomínať aj našim doma, aby už nikdy viac nemuseli dobýjať naše hranice.“

V boji na samej hranici nad Zyndranovou padol aj „najlepší československý tankista“, veliteľ tankového práporu poručík (Rudolf) Jasiok, tak ho vtedy hodnotil Čeněk Hruška.

Spolu s ním zahynuli ďalší členovia tankovej osádky, tankisti desiatnici Alexej a Agra-penko. Stalo sa to 30. septembra.

Veliteľom tankového práporu po padlom Jasiokovi sa stal kapitán (František) Vrána, statočný a veľmi schopný tankista. Ihneď po prevzatí práporu, 1. októbra, zaútočil znova smerom na československé hranice. A v ten istý deň padol. Vyskočil z horiaceho tanku a hitlerovci ho doslova rozstrieľali.

* * *

8. októbra. Československá hranica je slávnostne vy-

zdobená, ponad celú cestu natiahli transparenty. Na nich je text v slovenskej a ruskej reči: „Československo pozdravuje a ďakuje svojim osloboditeľom. Nech žije večné priateľstvo medzi ZSSR a ČSR.“ Na jednej strane bol obraz J. V. Stalina, na druhej prezidenta Edvarda Beneša.

Na pravej strane cesty smerom od Poľska, pri hraničnom stĺpe, je čerstvý hrob: v ňom je pochovaný brigádny generál Jaroslav Vedrál-Sázavský, veliteľ 1. čs. brigády. Jeho džíp vbehol na minú – asi päťdesiat metrov odtiaľ, už na našom území. Prišiel z Anglicka a v našom zbere bojoval iba šesťnásť dní.

* * *

Neľútostné boje v Karpatoch trvali celých osemdesiat dní, od 8. septembra do 27. novembra 1944. V bojoch len v septembri a októbri padlo 21-tisíc sovietskych vojakov a asi 80-tisíc bolo zranených.

Víťazné boje na Dukle si vyžiadali aj veľké obete našich vojakov: 844 padlých a 4 068 ranených.

V duklianskych horách niet ani kúska zeme, za ktorý by sovietski a československí vojaci nezaplátili krvou.

Genmjr. Fr. Novek: *Víťazné salvy, (úryvok)*

Zo spomienok priameho účastníka

„Dnes prežíva svoje oslobodenie aj Dukla, kedysi veľmi pekné pohraničné mestečko. Teraz ho prakticky niet, zostala z neho iba hrba trosiek. Ani jeden dom nezostal celý.“

Vojna prešla mestom dva razy: na začiatku a teraz. Nemci ho úplne zničili, spálili; rozbili všetko, čo sa dalo. Dukla – ruina. Domy na hlavnej ulici, ktorú hitlerovci premenovali na Göringovu, sú pováľané do vozovky. Na jednej nerozbozenej stene sa zachovalo vyblednuté, ale ešte pomer-

ne čitateľné nemecké heslo: „Ideme na východ, aby sme sa odtiaľ už nikdy nemuseli vrátiť!“

Keď nemeckí propagandisti tieto slová vypisovali, skutočne verili, že ich dobrodružstvo bude úspešné, pochod na východ vydarený. Mnohí si mysleli, že navždy zostanú vládnuť na Ukrajine, v Bielorusku a v Rusku. Pre mnohých sa však slová ich hesla aj doslova splnili: na východe našli svoju smrť, zostali tam navždy...

Genmjr. Fr. Novek: *Víťazné salvy*

Viete, že...?

...fašisti a liberáli sú vraj jedna a tá istá zberba?

Takto ozrejmil nemecké plány liberalizmu Heinrich Himmler. „Len s tým, že tento slovanský ľudský odpad, túto miešaninu rás rozložíme, bude nám možné ich rasovo preosiať, aby sme z týchto podľudí vylovili cennejších, odviezli ich do Nemecka a asimilovali.“

Ostatné nenemecké obyvateľstvo východu smie mať školské vzdelanie, ktorého cieľom má byť: jednoduché rábanie najviac do 500, napísanie mena, ďalej výučba, ktorej božím prikázáním bude, že musia byť poslušní Nemcom, byť poctiví, dobrí a slušní. Čítať nemusia vedieť. Bez svojho vedenia bude nám toto obyvateľstvo stáť k dispozícii a dodávať Nemecku pracovné sily pre rozličné podradné práce (cesty, kameňolomy, stavby, ďalej slúžky a pod.)... Popri ponemčení (Eindeutschung), vyhnaní a zotročení musí byť ďalším populačno-politickým prvkom vykynoženia (Vernichtung)...

Podľa politolog.blog.pravda.sk, 25. 10. 2019 (krátené)

...Rusom sa v Sýrii s pomocou prostriedkov rádioelektronického boja podarilo získať vyše 20 amerických krídlatých rakiet Tomahawk?

Väčšia časť z nich sa po dopade na zem mechanicky poškodila, no nevybuchli. Rusi tak analýzou všetkých získali komplexný obraz o silných i slabých stránkach Tomahawkov, čo sa dá využiť tak na obranu proti americkým prostriedkom, ako aj na útok proti nim.

To, že Rusi zo Sýrie vyvážali americkú výzbroj, potvrdzujú nielen sýrske, ale aj iránske zdroje.

...30. septembra 2020 sa na ostrove Sachalin rozlúčili s poslednými japonskými koľajovými dráhami a ostrovania prešli na širokorozchodný ruský štandard?

Okrem oficiálnych, zaregistrované boli aj vyjadrenia na sociálnych sieťach. Napr. Japonec pod nickom (internetovou prezývkou) „snr“ napísal, že „cez vojnu sme boli so svojou agresiou až príliš horliví! Zostal nám imidž našich predkov, ktorí páchali nepekne činy.“ Ďalší pod nickom „manjuria“ si nostalgicky vzdychol: „Nadíte niekedy čas, kedy sa bude dať len tak naľahko cestovať po južnom Sachaline?“

Poznámka: v časoch, keď časť ostrova patrila Japonsku šírka železnice bola 1 067 mm (ruská má 1 520 mm). Komplexná prestavba stoviek kilometrov sa začala v roku 2003.

...za najlepší tank sveta pre 3. svetovú vojnu bol v časoch Studenovej vojny považovaný sovietsky T-72?

Uviedli to pracovníci vojenského historického múzea v Drážďanoch Jens Wernher a Bernhard Kast. T-72 bol podľa nich nie drahý, pričom mal vysoké charakteristiky, ktoré prekonávali západné analógie.

Wernher k tomu dodal, že pancier T-72 spoľahlivo chránil posádku od zničujúcich faktorov atómového výbuchu a aj od následkov nasadenia chemických a bakteriologických zbraní. Tank pritom mal vysokú palebnú silu, no zároveň bol na bojovom poli rýchly a manévrovateľný.

...na jar 1938 líder sudetskej strany Sudetendeutsche Heimatfront Konrad Henlein po dohode s Hitlerom začal provokovať v Sudetoch konflikty medzi českým a nemeckým obyvateľstvom?

V dňoch 13.–15. 9. 1938 sa sudetskí nacisti pokúsili v niekoľkých okresoch pomocou zbraní prepašovaných z Nemecka násilne pripojiť tieto územia k Nemecku. Prevrat bol okamžite potlačený políciou, colníkmi a armádou. Väčšina guerillových bojovníkov, vrátane Henleina, a väčšina politikov SdP utiekla do Nemecka. V zasiahnutých okresoch bolo vyhlásené stané právo.

Dňa 15. 9. 1938 bola SdP postavená mimo zákon a na jej predstaviteľov boli vydané zatykače. Dôvodom prevratu bola skutočnosť, že sa už ďalej nedali stupňovať ich požiadavky a dosiahnutie zhody medzi SdP a vládou by viedlo k upokojeniu a upevneniu Československa, teda k presnému opaku toho, o čo sa usiloval Hitler.

Hitler akoby len čakal na potlačenie vzbury. Vyhlásil, že ak čs. vojská nebudú vyvedené zo Sudetov, Nemecko začne vojnu. Jeho najbližší človek Hermann Göring v tomto konflikte okamžite odhalil ruku Kremľa. V Berlíne vyhlásil: „Naničhodná rasa českých pygmejov utláča kultúrny národ. A za tým všetkým stojí Moskva a večná maska židovského diabla.“

- 1 -

- **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Elena Kotočová 101, Margita Krčová 88 a Július Miartuš 65 rokov.
- **Bardejov 1:** Edita Šoltysová 55 rokov.
- **Bardejov 2:** Ing. arch. Miroslav Lakata 70, MUDr. Boris Hanuščák a PaedDr. Anton Blajsko 65 rokov.
- **Bardejov 3:** Eva Kunstová 86, Mária Pasičniková 83, JUDr. Eva Hudáková 65 a Ing. Milan Pituch 60 rokov.
- **Bardejov 4:** Ján Vrabc 70 a Marta Bednárová 65 rokov.
- **Beloveža:** Anna Udičová 70 rokov.
- **Bernolákovo:** Zdenka Srnková 84, Jarmila Balážová 70, Janka Krížiková a Mária Nadaždyová 75 rokov.
- **Bratislava – Nové Mesto 1:** Ján Baláž st. 82 rokov.
- **Bratislava 3:** Juraj Mencer 84 rokov.
- **Bratislava 7:** Anna Brázdovičová 84 a Soňa Šoková 65 rokov.
- **Bratislava 12:** Mgr. Peter Breza 70 a Juraj Bakkai 65 rokov.
- **Bratislava 24:** JUDr. Pavel Kusunda 98 rokov.
- **Brezno 1:** Mgr. Emília Medzihradská 83 a Milan Bursa 70 rokov.
- **Brusno:** RSDr. Karol Uhrík 70, Mgr. Alexander Šabo 50 a Martin Lupták 35 rokov.
- **Čaňa:** Zdenka Majorošová a Kristína Demková 50 rokov.
- **Čierny Balog:** Anna Kubátová 87 rokov.
- **Družstevná pri Hornáde:** Mária Janošiková 93 rokov.
- **Galanta:** Tibor Sako 70, Vojtech Fahn 65, Ľubica Szárazová 60 a Alexandra Mullerová 40 rokov.
- **Hažlín:** Ing. František Olah 70 rokov.
- **Hnúšť:** Mária Macháčková 82 a Miloslav Tokár 70 rokov.
- **Hrachovo:** Emília Kamenská 85 rokov.
- **Hrušov:** Anna Bendíková 88, Cecília Valachová 65 a Anna Bendíková 60 rokov.
- **Jasenie:** Jozef Bakoš 95 a Ing. Juraj Šteňo 90 rokov.
- **Kalinovo:** Ivan Sihelský 50 rokov.
- **Klenovec:** Pavel Dovala 84 rokov.
- **Kokava n/Rim.:** Ján Skrutek 65 rokov.
- **Kolačno:** Mária Duchovičová 60 rokov.
- **Košice Sever:** Peter Kočan 50 rokov.
- **Košice Staré mesto:** Viktor Kuročka 75 rokov.

- **Košice Stred:** Miroslav Šmidt 80 rokov.
- **Košice Terasa:** Michal Beňák 94 rokov.
- **Košické Olšany:** František Eged 88 rokov.
- **Krivé:** Žofia Steranková 97 rokov.
- **Lehota pod Vtáčnikom:** Zdenka Cipovová 84 a Ján Cipov 87 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Mária Fendeková 80 rokov.
- **Liptovský Mikuláš:** Ing. Milan Hubka 82 rokov.
- **Lubietová:** Vlasta Bagiová 65 rokov.
- **Marhaň:** Jozef Kuzjak 65 rokov.
- **Martin, gen. V. Žingora:** Štefan Greško 85, Magdaléna Brozmanová a Božena Hrabovská 75 rokov.
- **Michalovce:** Anna Todorová 93, Mária Valisková a František Uhaľ 84, Anna Čuchranová 70 rokov.
- **Myjava:** Kristína Borovská 91, Ivan Šimo 80, Olga Vavřinová 75, Alena Kmeťová 65 a Milan Sivák 60 rokov.
- **Nitra – Horné mesto:** Jozefína Maťová 92 a Viliam Babka 90 rokov.
- **Palín:** Mária Iškovská 89 rokov.
- **Petrovce n/L.:** František Gronovič 70 rokov.
- **Pliešovce:** Anna Ďuríková a Vlasta Ihringová 75 rokov.
- **Poltár:** Darina Kapcová 87 a Zuzana Uhríková 45 rokov.
- **Považská Bystrica:** Anastázia Michalková 90 a Vlasta Sychrová 84 rokov.
- **Prašník:** Ing. Zlatica Miklášová 60 rokov.
- **Rimavská Sobota, J. Bolfika:** Gejza Ferencz 75 a Viera Bartová 65 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Terézia Zavadská 85, Katarína Pivniková 75, Eva Kováčiková 65 a Mgr. Ján Kurák 60 rokov.
- **Rimavské Brezovo:** Božena Hajnáková 75, Anna Filipiaková a František Štulajter 87 rokov.
- **Rožňava:** Alžbeta Tóthová a Ing. Norbert Lacko 70, Peter Gyenes 40 a Bc. Miroslav Füzék 35 rokov.
- **Selce:** Mgr. Terézia Koctúrová 70 rokov.
- **Sereď:** Terézia Ožvoldová 80 rokov.
- **Stará Kremnička:** Magdaléna Pračková 84 a Helena Šándorová 65 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Anton Špes 89 rokov.
- **Stebník:** Mária Peregrimová 92 rokov.

- **Strážske:** Gustáv Gavaj 50 rokov.
- **Sučany:** Jolana Stanová 87 a Ing. Ladislav Petráš 65 rokov.
- **Svit:** Helena Ruttkayová a Ladislav Havlík 70 rokov.
- **Špania Dolina:** Karel Zemek 80, Milan Bahýľ 75 a Bibiána Rajková 50 rokov.
- **Tašulpa:** Anna Popovičová 82 rokov.
- **Trenčín 1:** Magdaléna Kováčová 90 a Viera Barátová 85 rokov.
- **Trenčín 2:** Danka Polašková 70 rokov.

- **Trnava 1:** Brigita Horanová 96, Jaroslav Žilák 93 a Ing. Mojmir Kovár 82 rokov.
- **Turany:** Emília Revalová 89, Elena Múkerová 70 a Roman Maťko 45 rokov.
- **Uderiná:** Ľudmila Ondrušová 55 rokov.
- **Ulič:** Vasil Dimič 70 rokov.
- **Varadka:** Mária Ivančinová 70 rokov.
- **Vráble:** Katarína Klasová a Benedikt Fodor 80 rokov.
- **Zalužice:** Ľudmila Gubíková 81 rokov.

- **Závažná Poruba:** Anna Jambričová 70 rokov.
- **Zvolen – Zlatý Potok:** Anna Husárová 70 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Gabriela Lehocá 80, Milota Pohanková 70 a Róbert Melicher 45 rokov.
- **Želiezovce:** Jolana Balogová a Ida Žáčiková 65 a Veronika Jurášová 25 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** Katarína Fabanová 81, Antónia Lojková a Emília Balážová 80 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Rozlúčili sme sa so vzácnym človekom

Dňa 12. októbra bola na cintoríne vo Zvolene posledná rozlúčka so vzácnym človekom Jožkom Kulichom. Opustil nás vo svojich 92 rokoch.

Pán Kulich bol dlhoročný člen nášho Zväzu a zároveň aj funkcionár oblastnej organizácie SZPB. Nezabudnem na naše rozhovory a jeho spomienky. Do posledných dní sa zaujímal o dianie vo Zväze a v spoločnosti. Boli to vzácne chvíle, ktoré som mohol tráviť s týmto vzácnym človekom.

Jozef Kulich sa ako mladý človek zapojil do SNP, kde pôsobil v partizánskej jednotke Za slobodu Slovanov v oddiele Ernst Thälmann. Bojoval v okolí Lučenca.

Po potlačení Povstania ich oddiel pôsobil v pohorí Poľana, kde ho chytili Nemci a zavliekli do zberného tábora v Banskej Bystrici. Zárazkom sa mu podarilo utiecť z vlaku, ktorý

smeroval do zajateckého tábora v Nemecku. Mal šťastie, dostal sa do rodnej Zvolenskej Slatiny, kde sa skrýval až do príchodu Červenej armády. Po oslobodení pracoval až do svojho dôchodku na ministerstve vnútra.

Náš Jožko bol vzácný a čestný človek. Zúčastňoval sa

všetkých osláv, ktoré sme organizovali. Patril k ikonám našej Oblastnej organizácie SZPB Zvolen. Napriek zdravotným problémom, vždy prišiel na naše podujatia. Rád odovzdával životné skúsenosti mladej generácii. Za zásluhy bol ocenený ruskými, rumunskými, slovenskými i zväzovými vyznamenaniami.

Život je už taký, jedni odchádzajú a druhí prichádzajú. Som veľmi rád, že sme mohli s Jožkom urobiť rozhovor o jeho zážitkoch počas SNP, ktorý je zachytený v jednej z našich publikácií.

Budeš nám, Jožko, chýbať. My na teba nezabudneme a ostaneš v našich myšliach, nakoľko na teba sa zabudnúť nedá.

Česť tvojej pamiatke.

Ján Kašica, tajomník ObV SZPB Zvolen

Rozlúčka s priamym účastníkom SNP

Dňa 7. októbra sme sa v Medzibrodě rozlúčili s Bartolomejom Hraškom.

Do Slovenskej armády narukoval ako 20 ročný v roku 1942. Prešiel vojenským výcvikom, bol vyslaný na vojenskú akadémiu do Bratislavy a odtiaľ do Trenčína. V roku 1944 bol zadelený na intendanciu (súčasná logistika) do Banskej Bystrice, kde ho zastihlo SNP. Stal sa jeho účastníkom a za zásluhy bol odmenený rezortnými vyznamenaniami MO SR a medailami SZPB. V roku 2010 bol povýšený do hodnosti podplukovníka.

Bartolomej Hraško bol dlhoročným členom našej ZO SZPB, pracoval ako jej predse-

da celých 30 rokov. Po vojne sa zamestnal v OÚNZ Krankasa, v geologickom prieskume, pozemných stavbách závod Stavomontáže, všetko v B. Bystrici. V roku 1986 odišiel z postu ekonomického námestníka do dôchodku.

Pán Hraško bol všestranný, niekoľko rokov režíroval Medzibrodské ochotnícke divadlo a s hrou Jánošík vystupovali aj v Národnom divadle v Bratislave. Venoval sa aj športu, bol dobrým futbalistom. Mal rád ľudí, pomáhal im radami a venoval sa prírode.

V živote človeka pri dnešnej vede platia určité zákonitosti, ktoré neovplyvníme. Táto skutočnosť nastala aj u pána

Hraška, keď 2. októbra prestal vnímať okolité krásy, teplo citov najbližších a rytmus pulzujúceho života okolo neho. Dotýklo mu srdce, klesli jeho láskavé ruky, zmeraveli pery a oči už nevnímali okolitý svet. Dožil sa krásneho veku 98 rokov.

Česť jeho pamiatke.

Ján Pacek, predseda ObV SZPB Banská Bystrica

Navždy sme sa rozlúčili

- **Bacúch:** s 90-ročnou Annou Piliarovou a 94-ročným Jozefom Švantnerom.
- **Sliach:** so 76-ročným Eugenom Šalingom.
- **Stará Kremnička:** s 98-ročnou Rozáliou Orságovou

a 85-ročným Štefanom Kuračom.

- **Turany:** s 84-ročným Dušanom Híčíkom.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

Zomrel veterán, ktorý sa podpísal na Reichstagu

Veterán Veľkej vlasteneckej vojny ZSSR 95-ročný Mikola Andrejevič Ušakov, ktorého podpis bol na stene Reichstagu a ktorý pochodoval v roku 1945 aj na Prehliadke víťazov v Moskve, zomrel v meste Vladimir.

Ušakov bol držiteľom Radu Červenej hviezdy, do radov armády bol povolaný ako 18-ročný mladenc v roku 1943 a už v roku 1944 si vyslúžil

prvú medailu „Za odvahu“ za oslobodenie bieloruského Bobrujska. Neskôr k nej pribudli rovnaké dve, pričom tretiu mu odovzdal osobne maršal Žukov za dobytie poľského mesta Bielostok.

Rad Červenej hviezdy dostal za dobytie Berlína. Na Reichstagu zanechal nápis: „Ja som Mikola z Ukrajiny“.

Podľa ria.ru, 25. 9. 2020

Cesty za poznaním minulosti 2020

Vyhodnotenie 12. ročníka celoslovenskej literárnej a výtvarnej súťaže vyhlásenej pri príležitosti 76. výročia SNP a 75. výročia ukončenia 2. svetovej vojny

Záštitu nad súťažou prevzala prezidentka SR Zuzana Čaputová

Vyhlasovateľ:

**Múzeum SNP Banská Bystrica
Slovenský zväz protifašistických bojovníkov**

Vzhľadom na situáciu spôsobenú koronavírusom a vzhľadom na fakt, že školy boli niekoľko mesiacov zatvorené, výtvarné a literárne práce mohli byť zasielané až do **30. júna 2020**.

Do literárnej časti súťaže bolo zaslaných **106 prác**, ktoré obsahovali prozaické diela aj poéziu. Do výtvarnej časti súťaže bolo zaslaných **89 prác**.

Pri hodnotení literárnych prác porota zlúčila 1. a 2. kategóriu do jednej kategórie – **Základné školy**. Dôvodom bol nedostatočný počet zaslaných prác žiakov 1. stupňa základných škôl.

Práce boli hodnotené v Múzeu SNP v dňoch od **22. a 23. 9. 2020** odbornou literárnou porotou a odbornou výtvarnou porotou, ktorá pozostávala z pedagógov a odborných členov poroty, ktorých poskytli organizátori súťaže.

Tento rok sa slávnostné odovzdávanie cien v Múzeu SNP v B. Bystrici neuskutočnilo, všetkým oceneným budú diplomy a vecné ceny doručené.

LITERÁRNA ČASŤ

1. kategória – Základné školy

1. miesto: Katarína Melcherová „Nedovoľme zabudnúť...“ Základná umelecká škola Jána Melkoviča, Okružná 9, Stará Ľubovňa.

2. miesto: Rebeka Blažeková „Moje najkrajšie miesto na svete“ Základná škola Heľpa, Školská 604/17.

3. miesto: Daška Gburová „Počúvajme príbehy ľudí, ktorí vojnu zažili...“ Gymnázium J. F. Rimavského, Kláštorská 37, Levoča.

Cena Múzea SNP: Adela Ďurečková „Počúvajme príbehy ľudí, ktorí vojnu zažili“ Základná škola s materskou školou Terézie Vansovej, Zvolenská Slatina.

2. kategória – Stredné školy

1. miesto: Eliška Kolárová „Svet za päťdesiat rokov“ Obchodná akadémia D. M. Janotu, ul. 17. novembra 2701, Čadca.

2. miesto: Jana Vrábel'ová „Aj počas vojny mali deti svoje sny“ Gymnázium Mikuláša Kováča, Mládežnícka 51, Banská Bystrica.

3. miesto: Sebastián Lukáč „Šťastie má mnoho podôb“ Gymnázium, Komenského 13, Lipany.

VÝTVARNÁ ČASŤ

1. kategória

1. miesto: Jozef Plevka „Ako sa bude žiť ľudom o 50 rokov“ SZŠ UNES, Javorová 12, Nitra.

2. miesto: Tatiana Kol'ová „Keď vyrastiem, zmením svet“ ZŠ Čierne nad Topľou 212.

3. miesto: Karolína Kamzиковá „Šťastie má mnoho podôb“ ZŠ s MŠ Pohorelá, Kpt. Nálepku 878.

2. kategória

1. miesto: Alexandra Sabová „Aj počas vojny mali deti svoje sny“ ZŠ Fatranská 14, Nitra.

2. miesto: Hana Vorobel'ová „Ako sa bude žiť ľudom o 50 rokov“ ZŠ Kúpeľná 2, Prešov.

3. miesto: Emma Vajdiková „Šťastie má mnoho podôb“ ZŠ s MŠ Pohorelá, Kpt. Nálepku 878.

3. kategória

1. miesto: Jozef Fruni „Ako sa bude žiť ľudom o 50 rokov“ SOŠP, ul. SNP 2, Zlaté Moravce.

2. miesto: Patrik Klučár „Aj počas vojny mali deti svoje sny“ SOŠP, ul. SNP 2, Zlaté Moravce.

3. miesto: Nikola Haulišová „Aj počas vojny mali deti svoje sny“ Stredná odborná škola regionálneho rozvoja Rakovice, Hlavná 25.

Cena riaditeľa Múzea SNP: Tomáš Kužela „Šťastie má mnoho podôb“ ZŠ pri zdravotníckom zariadení, Nám. L. Svobodu 4, B. Bystrica.

1. miesto v kategórii Základné školy: Katarína Melcherová – Nedovoľme zabúdať.

1. miesto v kategórii Stredné školy: Eliška Kolárová „Svet za päťdesiat rokov“.

Emma Vajdiková, 13 rokov: Šťastie má mnoho podôb.

Čo píšu iní

(Dokončenie zo str. 2)

„Návrh zákona smeruje na posilnenie opatrení trestnej zodpovednosti za popieranie faktov, ktoré stanovil rozsudok Medzinárodného vojenského tribunálu pre sudy a potrestanie hlavných vojnových zločincov európskych štátov Osi, odobrenie zločinov, menovaných týmto rozsudkom a verejné rozširovanie evidentne falošných údajov o činnosti ZSSR v rokoch 2. sv. vojny,“ hovorí sa v dokumente.

Tento návrh má doplniť druhú časť článku „Rehabilitácia nacizmu“ trestného poriadku RF ustanoveniami, hovoriacimi o trestnej zodpovednosti za spáchanie týchto činov cestou internetu.

Druhý návrh má doplniť článok „Zneužitie slobodnej masovej informácie“ kódexu RF o administratívnom narušení práva o novú časť, ktorá sa dotýka zodpovednosti právnických osôb za také činy.

Vládna komisia oba návrhy podporila, výšku pokút a trestov nespresnila.

Podľa ria.ru, 7. 10. 2020

■ Kuleba chcel dofajčiť Churchillovu cigaru

Ukrajinskému ministrovi zahraničia Dmitrovi Kulebovi sa zachcelo dofajčiť cigaru bývalého britského premiéra Winstona Churchilla „za víťazstvo Ukrajiny vo vojne s Ruskom“. Sám sa o tom zveril na facebooku.

Takýto popud dostal počas návštevy múzea-bunkru W. Churchilla v Londýne, keď sprevádzal prezidenta V. Zelenského, ktorému hostitelia ponúkli sadnúť si do Churchillovho kresla, z ktorého velil vojskám počas 2. sv. vojny.

„Tam, na stole vedľa kresla, doposiaľ leží cigara. Očividne nie tá, ktorú zanechal nedofajčenú samotný Winston Churchill, no aj tak je to veľmi dobrý symbol. Zachcelo sa mi vyfajčiť víťaznú cigaru za víťazstvo Ukrajiny vo vojne s Ruskom. Víťazstvo, samozrejme, bude, konkrétne vďaka takým priateľom, ako sú Briti,“ vyhlásil Kuleba.

Podľa ria.ru a facebook, 9. 10. 2020

■ Čo povedala Martha Dodd, ktorá mala romániky s nacistami?

„Keď v roku 1933 nový veľvyslanec USA William Dodd prišiel do Berlína, priviedol si so sebou aj dcéru Marthu. Mladej príťažlivej novinárke sa pripisovali mnohé romániky so známymi nacistami. Čoskoro sa však zaslávila inej diktatúre,“ napísal nemecký časopis Focus.

„24-ročná novinárka, pracujúca ako literárny kritik v novinách Chicago Tribune, bola nadšená z presťahovania sa, veď na rozdiel od svojho otca mala pozitívny názor aj na národnosocialistické Nemecko,“ napísal autor článku Armin Fuhrer.

„Čoskoro po príchode sa Martha ponorila do spoločenského života v Berlíne. Diplomatiek prijatia, kedy sprevádzala svojho otca, jej umožnili zoznámiť sa s poprednými funkcionármi nacistického režimu, takými ako Joseph Goebbels, Hermann Göring alebo Heinrich Himmler. M. Doddová bola príťažlivou a radostnou dievčinou, ktorá bola príťažlivá pre mužov i naopak,“ hovorí sa v článku.

„Preto blízky vzťah s čelnými nacistickými funkcionármi nenechal na seba dlho čakať. Čoskoro sa o nej začali šíriť reči. Pripisovali sa jej rôzne milostné intrigy. Je však možné, že reči bolo viac ako skutkov. Aspoň tak to tvrdila sovietska NKVD.“

Hovorilo sa, že mala milenecký vzťah s osobným Hitlerovým pobočníkom Fritzom Wiedemannom. (...) V blízkom vzťahu bola aj s prvým šéfom Gestapa Rudolfom Dielsom a aj s tlačovým tajomníkom Ernstom Udetom, známym letcom z 1. sv. vojny.“

Osobne sa zoznámila aj s Hitlerom. Stalo sa to keď bola pozvaná na rozhovor führerom do hotela Kaiserhof. Hitlerov blízky človek sa nazdával, že medzi nimi môže vzplanúť sympatia. No Hitler vraj nezabral.

V roku 1939 o Hitlerovi napísala: „Ak by som mala dať Hitlerovi krátku charakteristiku, povedala by som, že je mimoriadne fanatický človek, stojaci až na hranici nezmyselnosti, nemajúci medzi činiteľmi sveta nikoho podobného.“ Hitler bol podľa nej „posadnutý blázon“, ktorý mal na tvári napísanú choromyseľnosť, podlosť a úplnú absenciu duše a intelektu. Jeho nenávisť k židom vysvetľovala „ťažkým komplexom kastrácie,“ inokedy hovorila o „skomolenom komplexe matky“.

Focus, Inopressa.ru, 30. 7. 2020 (výňatok)

Jednoducho proti rakovine

Ruský onkologický chirurg Michael Mjasňankin pre televízny „Piaty kanál“ povedal, že vznik rakovinových nádorov je vyprovokovaný stresom a pomenoval jednoduché spôsoby boja s ním.

Podtrhol, že chronický stres spôsobuje utlmenie imunitného systému. „V tomto kontexte je veľmi dôležité chápať, že kvôli nedostatočnej imunite sa môžu objaviť zhubné nádory. V žiad-

nom prípade sa nesmú používať také antistresové prostried-

ky ako fajčenie, alkohol, prejedanie sa,“ varuje Mjasňankin.

V snahe znížiť riziko vývinu smrteľnej choroby lekár odporúča správne sa stravovať, pravidelne športovať a držať sa v dobrej nálade. „Takto sa stres nestane pre človeka zhubným.“

- r -

ZRNKÁ HUMORU

Spytuje sa muž manželky:

– Prečo si v noci tak kričala zo spania?
– Mala som hrozný sen, znovu som sa vydávala!
– A za koho?
– Žiaľ, opäť za teba!

* * *

Spytuje sa Mórica matky:

– Mamička, a čo urobí božičan, keď donesie bábätko?
– Čo by robil? Otočí sa na bok a chrápe!

* * *

Sudca sa spytuje väzňa:

– Aký je hlavný dôvod vašej žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu?
– Chcem sa oženiť.
– Hm, to máte dosť čudné predstavy o slobode!

* * *

Sklamaný z čítania:

– Tolko som čítal o škodlivých účinkoch cigariet a alkoholu, že som sa rozhodol, že prestanem čítať.

* * *

Veselé postrehy:

Na svojich chybách sa učime, na cudzích robíme biznis.

Tajomstvom úspechu je úprimnosť.

Pokiaľ ju dokážete čo len predstierať, máte vyhraté.

* * *

Pohádať sa s manželkou je to isté, ako navštíviť zubára.

Buď je to veľmi bolestivé alebo veľmi drahé.

* * *

S diplomatkou môže človek ukradnúť omnoho viac ako s pištoľou.

* * *

Keď vás v noci trápi svedomie, tak spíte cez deň.

* * *

Ona nie je škaredá.

Žiaľ, dobre vyzerá vo všetkom, len nie v zrkadle.

* * *

Sponzor je človek, pre ktorého je jednoduchšie sa vzdať peňazí, akoby mal vysvetliť odkiaľ ich vzal.

* * *

Hádanky

Viete, čo je svadobná noc?

– Rýchly prechod od „smieš“ k „musíš“.

Aký je rozdiel medzi slivovicou a ženou?

– Slivovica je lepšia stará a domáca. Žena je lepšia mladá a cudzia.

* * *

Je dobré po milovaní prehodit' s manželkou pár slov?

Odporúča sa to – keď už máme tie mobility...

* * *

Na pohovore vo firme:

Personalista: – Ktorú z vašich vlastností považujete za najlepšiu?

Uchádzač o zamestnanie: – Trpezlivosť.

Personalista: – Ďakujem, ozveme sa vám.

Uchádzač o zamestnanie: – Netreba, počkám!

* * *

V nemocnici hovorí primár pacientke:

– Neviem prečo ste sa tej operácii tak bránili. Všetko dopadlo dobre, slepé črevo máte vonku!

– Ale ja som prišla do nemocnice poumývať okná!

pomôcky: EJA, ORO, UTRON, ENI, SARTO	obrný transportér (skr.)	kód Nemecka	naša politická strana	zhotovoval tkaninu	značka strojíčka na vlasy	potras	autor výroky: KONFU-CIUS:	EČV Kežmarku	zlato, po španielsky	napríklad (skr.)	odtrhnutý kus	jedna, po taliansky	cestuj lietadlom
priestorová vzdialenosť							člen diplomatického zboru						
1. časť tajničky							2. časť tajničky						
	vopchám	taliansky maliar						vyprat					
		3. časť tajničky						severný vietor					
vysoké napätie (skr.)			páni, po anglicky						EČV Revúcej			5. časť tajničky	české mužské meno
			dobytok, po česky						stažnosť				
obyvateľ Saska				nezliepaj						podnik zahr. obchodu (skr.)			
				otlčte						živnutie			
malé ucho					voz ťahaný záprahom						chem. zn. astátu		
					takisto						sekám		
neotič						ženba, po česky							
						japonský maliar							
zabezpečujte							ekvátor						
							MPZ Holandska						
kód angličtiny										rieka v Rusku			
osobné zámeno			domáce meno Emilie								znemožňuj		

Správne vylúštenie tajničky z č. 19 znie: **Jedine zmena je trvalá.** Knihu posielame Ing. Jánovi Balážovi do Bratislavy.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.

HISTORICKÝ KALENDÁR

19. až 24. október 1944 – Jednotky 2. čs. paradestnej brigády v ZSSR boli znovu nasadené na frontové úseky v priestoroch Krupina – Zvolen, najmä pri Detve a Dobrej Nive, pri Brezne, Podbrezovej a Čiernom Balogu.

19. október 1944 – Bombardovaním B. Bystrice, Liptovskej Osady a Brezna sa začal nemecký generálny útok proti Povstaniu.

Osobitne nebezpečný bol južný smer, keď 19. 10. z Jelšavy a Rimavskej Soboty vyrazila 18. SS – divízia Horst Wessel. Jej preniknutím na Gemeri bolo ohrozené tylo jednotiek, ktoré bránili sever povstaleckého územia.

20. október 1944 – Hlavný štáb part. hnutia organizuje nové rozmiestnenie partizánskych jednotiek tak, aby sa nedostali do obkľúčenia na stále znižujúcom sa území a odporúčal im preniknúť do nepriateľského tyla.

21. október 1941 – Čs. peší prápor 11 – Východný pod velením pplk. Karla Klapálka posilnil obranu Tobruku.

21. október 1944 – Na trati Brezno – Červená skala do boja vstupuje tretí a najdokonalejší pancierový vlak Masaryk.

22. október 1943 – Sovietsi vydávajú smernicu na sformovanie čs. vojenskej letky v ZSSR.

22. október 1944 – Predsedníctvo SNR prerokovalo kritickú vojenskú situáciu a schválilo obranu oblasti Zvolen – Banská Bystrica – Brezno.

24. október 1944 – Do Poľska prišla čs. vládna delegácia pre oslobodené územie ČSR.

24. október 1944 – Pod MNO SR bola okrem Domobrany začlenená aj polícia, žandárstvo, finančná stráž aj HM (Hlinkova mládež).

25. október 1938 – Poliaci obsadili územie Oravy a Spiša.

25. október 1940 – Rozkazom Československej vojenskej misie na Strednom východe bol zriadený Čs. peší prápor 11 – Východný.

25. október 1940 – Podpis československo-britskej dohody o vytvorení čs. pozemných jednotiek a letectva a o úprave ich vzťahu k britským branným silám. Zároveň bola podpísaná dohoda o financovaní čs. vojsk a o práve disponovať s čs. zlatom uloženým v Bank of England. Čs. letci sa stali právne i vojensky súčasťou RAF a teda čs. vláda stratila právo s nimi disponovať. Aj preto neprišli na pomoc SNP.

25. október 1944 – Hlavný štáb partizánskych oddielov vydal bojový rozkaz o prechode partizánskych jednotiek do tyla nemeckých okupačných vojsk.

25. až 27. október 1944 – „Údolie smrti“ (kataster obce Kružľová). Najťažšie tankové boje sovietskych jednotiek po prekročení česko-slovenských hraníc.

25. október 1945 – Prezident E. Beneš podpísal zákon o konfiškácii majetkov Nemcov, Maďarov a kolaborantov bez náhrady.

26. október 1943 – Sformovanie 1. čs. partizánskej brigády Jána Žižku v Juhoslávii (v troch práporoch bolo 388 ľudí).

26. október 1944 – Velenie 1. čs. armády na Slovensku a Predsedníctvo SNR odmietli po páde Zvolena Nemcami telefonicky ponúkanú kapituláciu.

27. október 1944 – Prezident SR J. Tiso zasiela Hitlerovi ďakovný telegram za potlačenie povstania.

28. október 1938 – Čs. vláda uzavrela s Gestapom dohodu o spolupráci pri prenasledovaní komunistov a antifasistov.

28. október 1944 – 03.00 hod. sa konalo posledné zhromaždenie hlavného štábu povstaleckej armády, na ktorom plk. Nosko potvrdil zúfalú situáciu. Zopakoval požiadavku vytvoriť čo najmenšie skupinky a tak sa dostať cez nemecké línie a vyhnúť sa nemeckým oddielom, ktoré ich obkľučovali, prečesávajú dedinky, mestá a hory v snahe chytiť partizánov, povstalcov a Židov.

29. október 1944 – Po obsadení B. Bystrice nemeckí nacisti začali s prečesávaním lesov. Tromi smermi. Od Liptovských Revúc na Liptovskú Osadu postupovala brigáda Dirlewanger, od Starých Hôr na Donovaly bojová skupina Schill a cez Moštenickú dolinu na Kyslú vodu jednotky 18. SS divízie Horst Wessel. Bojová skupina Wittenmeyer uzatvárala cestu cez Vyšnú Bocu a Čertovicu.

30. október 1943 – Pri Melitopole prebehlo k Červenej armáde 2 091 vojakov, 38 poddôstojníkov, 4 rotmajstri a 42 dôstojníkov, ktorí sa stali základom 2. čs. paradestnej brigády v ZSSR. 13. decembra padlo rozhodnutie o ich začlenení do čs. jednotiek v ZSSR.

30. október 1944 – Generál Hermann Höfle za spoluúčasti predstaviteľov slovenskej vlády usporiadal v B. Bystrici vojenskú slávnosť. Tiso slúžil slávnostnú omšu. Vyznamenal príslušníkov Waffen-SS a verejne poďakoval Hitlerovi.